

NEGERI SEMBILAN

Warta Kerajaan

DITERBITKAN DENGAN KUASA

GOVERNMENT OF NEGERI SEMBILAN GAZETTE

PUBLISHED BY AUTHORITY

Jil. 56
No. 26

1hb Mac 2004

*TAMBAHAN No. 8
ENAKMEN*

Enakmen yang berikut yang telah diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri, Negeri Sembilan pada 11 November 2003, adalah diisytiharkan untuk makluman umum:

No. Enakmen	Tajuk ringkas	Muka Surat
14	Enakmen Tatacara <i>Mal</i> Mahkamah Syariah (Negeri Sembilan) 2003	751

The following Enactment passed by the Legislative Assembly, Negeri Sembilan on the 11 November 2003, is published for general information:

Enactment No.	Short title	Page
14	Syariah Court Civil Procedure (Negeri Sembilan) Enactment 2003	905

**ENAKMEN TATACARA
MAL MAHKAMAH SYARIAH
(NEGERI SEMBILAN) 2003**

SUSUNAN SEKSYEN

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Seksyen

1. Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa
2. Pemakaian
3. Tafsiran
4. Tajuk am borang

BAHAGIAN II

KESAN KETIDAKPATUHAN

5. Ketidakpatuhan
6. Permohonan untuk mengetepikan kerana tidak teratur

BAHAGIAN III

CARA MEMULAKAN PROSIDING MAL

BAB 1

AM

7. Cara memulakan prosiding *mal*

BAB 2

SAMAN

8. Bentuk saman
9. Salinan saman

Seksyen

10. Pengeluaran dan penyampaian
11. Masa penyampaian
12. Kehilangan saman

BAB 3

PERMOHONAN

13. Bentuk permohonan
14. Pemakaian seksyen 9, 10, 11 dan 12
15. Permohonan perceraian

BAB 4

TUNTUTAN ATAU PEMBELAAN LISAN

16. Tuntutan atau pembelaan lisan

BAHAGIAN IV

PIHAK-PIHAK

BAB I

AM

17. Tafsiran
18. Percantuman pihak
19. Perubahan pihak
20. Kesalahcantuman dan ketakcantuman pihak
21. Pindaan dan penyampaian
22. Pemberhentian tindakan
23. Penurunan kepentingan

BAB 2

ORANG TIDAK BERKEUPAYAAN

24. Orang tidak berkeupayaan
25. Persetujuan bagi pihak orang tak berkeupayaan

Seksyen

26. Peruntukan am tentang ketidakupayaan
27. Prosiding luar aturan
28. Pemecatan penjaga *ad litem*
29. Plaintif belum dewasa mencapai umur dewasa
30. Defendan belum dewasa mencapai umur dewasa

BAB 3

ORANG MISKIN

31. Permohonan untuk mendakwa atau membela sebagai orang miskin
32. Orang miskin tidak boleh memberhentikan, dsb. tanpa kebenaran
33. Kos

BAHAGIAN V

PEGUAM SYARIE

34. *Wakalah*
35. Penyampaian kepada Peguam Syarie
36. Menukar Peguam Syarie
37. Pelepasan Peguam Syarie
38. Pelepasan atas permohonan Peguam Syarie
39. Kematian

BAHAGIAN VI

PENYAMPAIAN

BAB 1

PENYAMPAIAN DALAM BIDANG KUASA

40. Alamat bagi penyampaian
41. Cara penyampaian
42. Ketidakterimaan

Seksyen

43. Penyampaian kepada Peguam Syarie
44. Penyampaian di alamat bagi penyampaian
45. Hari kehadiran
46. Tempat dan masa penyampaian
47. Kes khas
48. Penyampaian ganti
49. Bukti penyampaian
50. Mengubah perintah
51. Mengeluarkan waran sebagai ganti atau tambahan kepada saman

BAB 2

PENYAMPAIAN DI LUAR BIDANG KUASA

52. Bila dibenarkan
53. Bentuk perintah
54. Cara penyampaian di luar bidang kuasa di dalam Malaysia
55. Mengubah perintah

BAHAGIAN VII

INTERPLIDER

56. Hak mendapatkan relief dengan cara interplider
57. Tuntutan untuk mendapatkan barang, dsb., yang diambil dalam pelaksanaan
58. Cara membuat permohonan
59. Penyampaian saman
60. Kuasa Mahkamah yang mendengar saman
61. Kuasa lain
62. Perbicaraan isu interplider

BAHAGIAN VIII

PLIDING

Seksyen

63. Pernyataan tuntutan
64. Defendan hendaklah menyampaikan pembelaan
65. Bentuk pembelaan
66. Tuntutan balas
67. Pembelaan terhadap tuntutan balas
68. Pembelaan tawaran
69. Jawapan
70. Keengganan menerima pliding dan pindaan
71. Butir-butir

BAHAGIAN IX

PEMBAYARAN KE DALAM DAN DARIPADA MAHKAMAH

72. Pembayaran ke dalam Mahkamah
73. Pembayaran daripada Mahkamah
74. Penyelesaian sebahagian
75. Perintah bagi pembayaran daripada Mahkamah
76. Kos
77. Relief lain
78. Tawaran
79. Tuntutan balas

BAHAGIAN X

PINDAAN

80. Pindaan kepada saman atau pliding
81. Pindaan kepada permohonan
82. Prosiding cacat
83. Cara meminda
84. Keciciran atau peninggalan

BAHAGIAN XI

PENZAHIRAN

Seksyen

85. Penzahiran dokumen dan fakta
86. Pemeriksaan dokumen
87. Komunikasi dan dokumen terlindung
88. Tiada rayuan terhadap perintah

BAHAGIAN XII

PEMINDAHAN PROSIDING

89. Pemindahan prosiding ke suatu Mahkamah yang lain
90. Tatacara mengenai pemindahan
91. Kos mengenai pemindahan
92. Tatacara mengenai pemindahan daripada Mahkamah Tinggi Syariah kepada Mahkamah Rendah Syariah
93. Tatacara mengenai pemindahan daripada Mahkamah Rendah Syariah kepada Mahkamah Tinggi Syariah

BAHAGIAN XIII

PENYELESAIAN, PENARIKAN BALIK DAN PEMBERHENTIAN

94. Penyelesaian tindakan
95. Penarikan balik tuntutan
96. Kesan penarikan balik ke atas prosiding selanjutnya
97. Penggantungan
98. Penarikan balik pembelaan
99. *Sulh*

BAHAGIAN XIV

KETERANGAN

BAB 1

AM

100. Keterangan hendaklah diambil secara lisan
101. Keterangan melalui afidavit

BAB 2

SEPINA

Seksyen

102. Permintaan bagi pengeluaran sepina
103. Bilangan orang dalam sepina
104. Sepina supaya dokumen dikemukakan
105. Meminda sepina
106. Penyampaian sepina
107. Jangka masa sepina
108. Rekod Mahkamah
109. Kehadiran banduan sebagai saksi atau pihak
110. Penawaran perbelanjaan
111. Afidavit mengenai penyampaian sepina

BAB 3

AFIDAVIT

112. Membuat afidavit
113. Bentuk afidavit
114. Salinan dokumen hendaklah dilampirkan pada afidavit
115. Menolak afidavit
116. Pindaan
117. Memfailkan afidavit
118. Pemeriksaan balas

BAHAGIAN XV

PENDENGARAN

119. Pendengaran di dalam Mahkamah
120. Kehadiran
121. Ketidakhadiran pihak-pihak
122. Tuntutan balas
123. Tuntutan bersama

Seksyen

- 124. Nota keterangan
- 125. Dokumen atau ekshibit
- 126. Susunan ucapan
- 127. Kuasa Mahkamah
- 128. Perbicaraan tidak tamat
- 129. Penangguhan

BAHAGIAN XVI

PENGHAKIMAN DAN PERINTAH

- 130. Penghakiman
- 131. Penghakiman persetujuan
- 132. Terma penghakiman atau perintah hendaklah ditetapkan oleh Mahkamah
- 133. Bila ansuran kena dibayar
- 134. Perintah ansuran
- 135. Penghakiman, dsb. yang menghendaki perbuatan dilakukan; masa untuk melakukannya
- 136. Tarikh penghakiman atau perintah
- 137. Penghakiman bagi harta alih

BAHAGIAN XVII

RAYUAN

- 138. Tafsiran
- 139. Notis rayuan
- 140. Notis rayuan balas
- 141. Alasan rayuan
- 142. Rekod rayuan jika perayu diwakili
- 143. Rekod rayuan jika perayu tidak diwakili atau merayu sebagai orang miskin
- 144. Penggantungan pelaksanaan sementara menanti rayuan
- 145. Penghakiman hendaklah menyatakan alasan
- 146. Pelaksanaan penghakiman atas rayuan

BAHAGIAN XVIII

PENGUATKUASAAN DAN PELAKSANAAN

BAB 1

AM

Seksyen

147. Kewajipan mematuhi

BAB 2

PENGUATKUASAAN

148. Penguatkuasaan penghakiman, dsb. bagi pembayaran wang
149. Penguatkuasaan penghakiman bagi pemilikan harta tak alih
150. Penguatkuasaan penghakiman bagi penghantARSERAHAN harta alih
151. Penguatkuasaan penghakiman untuk melakukan atau menahan diri daripada melakukan sesuatu perbuatan
152. Kuasa Mahkamah untuk menetapkan masa
153. Pelaksanaan oleh atau terhadap orang yang bukan pihak

BAB 3

PELAKSANAAN

154. Kebenaran untuk mengeluarkan perintah pelaksanaan
155. Mengeluarkan perintah pelaksanaan
156. Mengendorskan masa penyerahan
157. Fi dan perbelanjaan yang akan dilevikan
158. Penunaian
159. Jenis pelaksanaan
160. Penyitaan dan penjualan
161. *Hiwalah*
162. Wang dan harta di dalam Mahkamah
163. Penyitaan dan penghantARSERAHAN

Seksyen

164. Deposit perbelanjaan
165. Memasuki premis
166. Resit
167. Penggunaan hasil
168. Perbelanjaan
169. Penyata mengenai perintah
170. Senarai inventori
171. Arahan tentang pelaksanaan kewajipan bailif
172. Penyerahan kepada bailif
173. Pembayaran daripada Mahkamah
174. Penjualan

BAB 4

PERUNTUKAN KHAS BERHUBUNG DENGAN SAMAN
PENGHUTANG PENGHAKIMAN

175. Pemakaian
176. Permohonan untuk mendapatkan saman penghutang penghakiman
177. Mengeluarkan saman penghutang penghakiman
178. Pemeriksaan penghutang penghakiman
179. Permohonan untuk mendapatkan notis penghakiman
180. Mengeluarkan notis penghakiman
181. Pendengaran notis penghakiman
182. Perintah pengkomitan
183. Pembayaran oleh penghutang penghakiman
184. Perakuan penunaian
185. Tarikh perintah pengkomitan

BAHAGIAN XIX

PEMBAHAGIAN MENGIKUT KADAR

186. Hasil jualan pelaksanaan hendaklah dibahagikan mengikut kadar di kalangan pemiutang penghakiman

BAHAGIAN XX

PROSIDING INTERLOKUTORI DAN PERINTAH INTERIM

BAB 1

PROSIDING INTERLOKUTORI

Seksyen

187. Cara membuat permohonan
188. Notis permohonan hendaklah difailkan
189. Penyampaian permohonan
190. Afidavit
191. Salinan dokumen
192. Penangguhan
193. Ketidakhadiran
194. Perintah *ex parte* boleh diketepikan
195. Permohonan dalam prosiding

BAB 2

PERINTAH INTERIM

196. Pemakaian
197. Kuasa Mahkamah untuk memberikan perintah interim
198. Tiada rayuan terhadap perintah interim
199. Penahanan, pemeliharaan, dsb. hal perkara kausa atau perkara
200. Injunksi
201. Perintah interim tentang *hadhanah*
202. Perintah interim tentang nafkah
203. Kuasa untuk memerintahkan diambil sampel, dsb.
204. Penjualan harta mudah musnah, dsb.
205. Perintah bagi perbicaraan awal
206. Mendapatkan kembali harta alih yang tertakluk kepada *lien*, dsb.
207. Membenarkan pendapatan daripada harta yang menjadi hal perkara prosiding

BAHAGIAN XXI

KUASA HAKIM DAN PENDAFTAR

Seksyen

- 208. Kuasa Pendaftar
- 209. Kuasa Hakim
- 210. Rayuan terhadap penghakiman, perintah atau keputusan Pendaftar

BAHAGIAN XXII

WANG DAN HARTA DI DALAM MAHKAMAH

- 211. Akaun bank Mahkamah
- 212. Bayaran ke dalam Mahkamah
- 213. Bayaran ke dalam bank
- 214. Notis kepada orang yang berhak
- 215. Pembayaran daripada Mahkamah
- 216. Cara membayar
- 217. Kiriman melalui pos
- 218. Buku akaun
- 219. Kos perkhidmatan
- 220. Dana wang tak dituntut, dsb.

BAHAGIAN XXIII

KOS, ELAUN DAN FI MAHKAMAH

- 221. Fi Mahkamah
- 222. Kos
- 223. Taksiran kos
- 224. Saksi
- 225. Saksi pakar
- 226. Elaun penginapan dan perjalanan
- 227. Kehadiran dalam lebih daripada satu prosiding
- 228. Saksi tidak dipanggil

TATACARA MAL MAHKAMAH SYARIAH
(NEGERI SEMBILAN)

763

BAHAGIAN XXIV

PENGHINAAN MAHKAMAH

Seksyen

- 229. Notis menunjukkan sebab
- 230. Penghinaan oleh pertubuhan perbadanan
- 231. Prosiding tanpa kebenaran

BAHAGIAN XXV

PELBAGAI

- 232. Bahasa
- 233. Borang
- 234. Salinan diperakui
- 235. Fi, deposit dan pembayaran
- 236. Larangan ke atas pegawai Mahkamah
- 237. Memberikan jaminan
- 238. Memanjang atau memendekkan masa
- 239. Perkara yang mengaibkan, dsb.
- 240. Kehadiran sendiri
- 241. Penyampaian oleh Mahkamah lain
- 242. Merekodkan keterangan sebelum pendengaran
- 243. Surat permintaan
- 244. Kuasa sedia ada Mahkamah
- 245. Hukum Syarak
- 246. Pindaan Jadual Kedua dan Ketiga
- 247. Pemansuhan

JADUAL PERTAMA

JADUAL KEDUA

JADUAL KETIGA

NEGERI SEMBILAN

ENAKMEN No. 14 tahun 2003

SEBAGAI TANDA PERSETUJUAN DAN KEBENARAN
KAMI DAN UNDANG YANG EMPAT SERTA
TENGGU BESAR TAMPIN

(MOHOR KERAJAAN)

TUANKU JA'AFAR IBNI
ALMARHUM TUANKU
ABDUL RAHMAN
*Yang di-Pertuan Besar
Negeri Sembilan*

28 Februari 2004

Suatu Enakmen untuk mengadakan peruntukan berhubung
dengan tatacara *mal* bagi Mahkamah Syariah.

[]

DIKANUNKAN oleh Yang Maha Mulia dan Undang
Yang Empat serta Tengku Besar Tampin, dengan nasihat
dan persetujuan Dewan Negeri seperti berikut:

BAHAGIAN I

PERMULAAN

1. (1) Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen
Tatacara *Mal* Mahkamah Syariah (Negeri Sembilan) 2003.

Tajuk ringkas
dan
permulaan
kuat kuasa.

(2) Enakmen ini hendaklah mula berkuat kuasa pada
tarikh yang ditetapkan oleh Yang di-Pertuan Besar melalui
pemberitahuan dalam *Warta*.

Pemakaian. 2. Enakmen ini hendaklah mempunyai kuat kuasa dalam semua prosiding *mal* yang dimulakan di mana-mana Mahkamah Syariah kecuali sebagaimana yang diperuntukkan selainnya di bawah mana-mana undang-undang bertulis lain atau diperintahkan selainnya oleh Mahkamah.

Tafsiran. 3. (1) Dalam Enakmen ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain—

“bailif” termasuk Pendaftar atau mana-mana kerani atau pegawai Mahkamah yang dipertanggungjawabkan untuk melaksanakan kewajipan seorang bailif;

“borang” ertinya borang yang dinyatakan dalam Jadual Ketiga, dan borang yang disebut dengan menggunakan suatu nombor ertinya borang yang dinomborkan sedemikian dalam Jadual itu;

“ditetapkan” ertinya ditetapkan oleh kaedah-kaedah yang dibuat oleh Jawatankuasa Kaedah-Kaedah Mahkamah Syariah;

En. No.
10/2003.

“Enakmen Pentadbiran” ertinya Enakmen Pentadbiran Agama Islam (Negeri Sembilan) 2003;

“Hakim” atau “Hakim Syarie” ertinya Ketua Hakim Syarie, Hakim Mahkamah Tinggi Syariah atau Hakim Mahkamah Rendah Syariah, mengikut mana-mana yang berkenaan, yang dilantik di bawah Enakmen Pentadbiran;

“hari kehadiran” ertinya hari yang ditetapkan dalam mana-mana saman atau prosiding lain bagi kehadiran defendan atau mana-mana hari lain yang ditetapkan untuk pendengaran prosiding itu;

“*lien*” ertinya suatu hak atas harta seseorang penghutang penghakiman setakat keterhutangan itu;

“Mahkamah” atau “Mahkamah Syariah” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“Majlis” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“notis” ertinya notis bertulis melainkan jika dalam apa-apa hal diperintahkan selainnya oleh Mahkamah;

“orang belum dewasa” ertinya seseorang yang belum mencapai umur lapan belas tahun;

“orang tidak berkeupayaan” termasuk seseorang budak, seseorang tidak sempurna akal dan seseorang yang ditegah menguruskan hartanya;

“Peguam Syarie” mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Enakmen Pentadbiran;

“pemiutang penghakiman” ertinya orang yang berhak menguatkuasakan penghakiman bagi pembayaran wang sama ada secara ansuran atau selainnya;

“Pendaftar” ertinya Ketua Pendaftar Mahkamah Rayuan Syariah, Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah, atau Penolong Pendaftar Mahkamah Rendah Syariah, mengikut mana-mana yang berkenaan, yang dilantik di bawah Enakmen Pentadbiran;

“penghakiman” termasuk alasan penghakiman;

“penghutang penghakiman” ertinya orang yang bertanggung di bawah mana-mana penghakiman bagi pembayaran wang;

“terjemahan diperakui” ertinya terjemahan apa-apa dokumen yang diperakui betul oleh pegawai Mahkamah atau oleh mana-mana orang lain yang diterima oleh Mahkamah.

(2) Semua perkataan dan ungkapan yang digunakan dalam Enakmen ini dan tidak ditakrifkan dalam Enakmen ini tetapi ditakrifkan dalam Bahagian I Akta-Akta Tafsiran 1948 dan 1967 hendaklah mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Bahagian itu setakat yang pengertian itu tidak bercanggah dengan Hukum Syarak.

Akta 388.

(3) Bagi mengelakkan keraguan tentang identiti atau pentafsiran perkataan-perkataan dan ungkapan-ungkapan

yang digunakan dalam Enakmen ini yang disenaraikan dalam Jadual Pertama, rujukan bolehlah dibuat kepada tulisan Arab bagi perkataan-perkataan dan ungkapan-ungkapan itu yang ditunjukkan bersetentangan dengannya dalam Jadual itu.

Tajuk am
borang.

4. Tiap-tiap dokumen, termasuk borang, yang difailkan di Mahkamah hendaklah mempunyai tajuk am seperti dalam Borang MS 1.

BAHAGIAN II

KESAN KETIDAKPATUHAN

Ketidakpatuhan. 5. Ketidakpatuhan mana-mana peruntukan Enakmen ini atau mana-mana kaedah yang dibuat di bawahnya tidaklah membatalkan mana-mana prosiding melainkan jika Mahkamah memerintahkan sedemikian, tetapi Mahkamah boleh, atas kehendaknya sendiri atau atas permohonan mana-mana pihak, mengetepikan mana-mana prosiding keseluruhannya atau sebahagiannya sebagai tidak teratur, atau memerintahkan supaya apa-apa pindaan dibuat atas apa-apa terma yang difikirkannya adil.

Permohonan
untuk
mengetepikan
kerana tidak
teratur.

6. Apa-apa permohonan untuk mengetepikan apa-apa prosiding, langkah yang diambil dalam apa-apa prosiding atau apa-apa dokumen, penghakiman atau perintah dalamnya kerana tidak teratur tidaklah boleh dibenarkan melainkan jika permohonan itu dibuat dalam masa yang munasabah dan sebelum pihak yang memohon itu telah mengambil apa-apa langkah baru selepas menyedari tentang ketidakteraturan itu.

BAHAGIAN III

CARA MEMULAKAN PROSIDING MAL

BAB 1

AM

Cara
memulakan
prosiding
mal.

7. (1) Tertakluk kepada subseksyen (2) atau mana-mana undang-undang bertulis lain, tiap-tiap prosiding *mal* di Mahkamah hendaklah dimulakan melalui saman.

(2) Semua prosiding berkenaan dengan mana-mana perkara yang dinyatakan dalam Jadual Kedua hendaklah dimulakan melalui permohonan.

BAB 2

SAMAN

8. Tiap-tiap saman—

Bentuk saman.

- (a) hendaklah dalam Borang MS 2; dan
- (b) hendaklah disertakan dengan suatu pernyataan tuntutan yang hendaklah mematuhi kehendak seksyen 63.

9. Tiap-tiap saman terhadap seorang defendan hendaklah dikemukakan untuk difailkan dalam tiga salinan dan satu salinan tambahan hendaklah dikemukakan bagi tiap-tiap defendan tambahan.

Salinan saman.

10. (1) Pendaftar hendaklah memeriksa saman dan—

Pengeluaran dan penyampaian.

- (a) jika saman itu didapati sempurna bentuknya; dan
- (b) jika plaintif telah membayar fi yang ditetapkan, termasuk fi bagi penyampaian jika penyampaian oleh Mahkamah diperlukan,

Pendaftar hendaklah memberikan suatu nombor bersiri padanya, memeteraikan, menandatangani dan mengeluarkannya.

(2) Jika Pendaftar berpendapat bahawa saman itu tidak sempurna bentuknya, dia boleh menolaknya atau mengarahkan supaya saman itu dipinda.

11. (1) Bagi maksud penyampaian, setiap saman hendaklah sah pada mulanya selama dua belas bulan bermula dari tarikh pengeluarannya.

Masa penyampaian.

(2) Jika sesuatu saman belum lagi disampaikan kepada defendan dalam tempoh yang dinyatakan dalam subseksyen (1), suatu permohonan boleh dibuat kepada

Mahkamah untuk melanjutkan tempoh kesahan saman itu sebelum tarikh habis tempoh saman itu atau mana-mana hari kemudian daripada itu, jika ada, sebagaimana yang dibenarkan oleh Mahkamah.

(3) Mahkamah boleh melalui perintah melanjutkan tempoh kesahan saman itu dari semasa ke semasa selama apa-apa tempoh, yang tidak melebihi dua belas bulan pada mana-mana satu ketika, yang bermula dari hari yang mengikuti hari saman itu akan, kalau tidak kerana lanjutan itu, habis tempoh.

Kehilangan saman.

12. Jika sesuatu saman hilang selepas dikeluarkan, Mahkamah boleh memerintahkan supaya dikeluarkan suatu saman baru yang mengandungi tarikh, dan mempunyai kesan yang sama seperti saman asal.

BAB 3

PERMOHONAN

Bentuk permohonan.

13. (1) Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan kemudian daripada ini, tiap-tiap permohonan hendaklah dibuat melalui notis dalam Borang MS 3 dan disokong dengan affidavit yang diangkat sumpah mengikut Enakmen ini.

(2) Tiap-tiap permohonan hendaklah menyatakan dengan sepenuhnya jenis perintah yang dipohon, dan mengandungi fakta yang cukup terperinci untuk menyokong permohonan itu, dan melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya, hendaklah disampaikan kepada semua pihak dan orang yang berkepentingan dalamnya.

(3) Dalam sesuatu permohonan, penentang hendaklah disebut sebagai responden.

Pemakaian seksyen 9, 10, 11 dan 12.

14. Seksyen 9, 10, 11 dan 12 hendaklah terpakai, dengan apa-apa ubahsuaian yang perlu, berhubung dengan sesuatu permohonan sebagaimana seksyen-seksyen itu terpakai berhubung dengan saman.

15. Walau apa pun dalam Bahagian ini, suatu permohonan untuk mendapatkan perceraian hendaklah dibuat mengikut tatacara yang ditetapkan dalam Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam (Negeri Sembilan) 2003, dan prosiding selanjutnya berkenaan dengannya hendaklah dijalankan mengikut Enakmen itu.

Permohonan
perceraian.
En. No.
11/2003.

BAB 4

TUNTUTAN ATAU PEMBELAAN LISAN

16. (1) Walau apa pun apa-apa jua dalam Enakmen ini, Mahkamah boleh, mengikut budi bicaranya, membenarkan apa-apa tuntutan atau pembelaan dibuat secara lisan:

Tuntutan
atau
pembelaan
lisan.

Dengan syarat bahawa dalam hal sedemikian Mahkamah hendaklah merekodkan butir-butir tuntutan atau pembelaan itu dengan mengambil kira kehendak Enakmen ini berhubung dengan saman atau permohonan, mengikut mana-mana yang berkenaan.

(2) Mahkamah hendaklah menyampaikan satu salinan rekod yang dibuat di bawah subseksyen (1) kepada pihak yang baginya butir-butir tuntutan atau pembelaan itu, mengikut mana-mana yang berkenaan, direkodkan.

(3) Apabila dia menerima rekod yang disebut dalam subseksyen (2), pihak yang kepadanya rekod itu disampaikan hendaklah—

- (a) memperakui butir-butir yang terkandung dalamnya dengan menurunkan tandatangannya atau cap ibu jari kanannya pada rekod itu;
- (b) menyediakan salinan yang mencukupi bagi rekod itu supaya satu salinan boleh disampaikan kepada setiap pihak lain dalam prosiding itu; dan
- (c) menyampaikan satu salinan rekod itu kepada tiap-tiap pihak itu sekurang-kurangnya empat belas hari sebelum hari kehadiran.

(4) Jika Mahkamah membenarkan suatu tuntutan atau pembelaan dibuat mengikut subseksyen (1), maka Mahkamah itu hendaklah mengenakan apa-apa fi yang ditetapkan sebagai tambahan kepada apa-apa fi lain yang kena dibayar di bawah Enakmen ini.

BAHAGIAN IV

PIHAK-PIHAK

BAB 1

AM

Tafsiran.

17. Dalam Bahagian ini “plaintif” termasuk pemohon dan “defendan” termasuk responden.

Percantuman
pihak.

18. (1) Dua orang atau lebih boleh dicantumkan sekali dalam satu tindakan sebagai plaintif atau defendan dengan kebenaran Mahkamah atau jika—

(a) tindakan-tindakan yang berasingan dibawa oleh atau terhadap setiap seorang daripada mereka, mengikut mana-mana yang berkenaan, dan soalan undang-undang atau fakta yang sama akan timbul dalam kesemua tindakan itu; dan

(b) segala hak untuk mendapatkan relief yang dituntut dalam tindakan itu, sama ada hak-hak itu bersesama, berasingan atau sebagai pilihan, adalah berkenaan dengan atau timbul daripada transaksi atau siri transaksi yang sama.

(2) Walau apa pun subseksyen (1), jika Mahkamah mendapati bahawa apa-apa percantuman boleh menyulitkan mana-mana defendan atau melengahkan perbicaraan atau selainnya menyusahkan, Mahkamah boleh, atas kehendaknya sendiri atau atas permohonan defendan, memerintahkan supaya diadakan perbicaraan berasingan atau membuat apa-apa perintah lain yang difikirkannya patut.

(3) Penghakiman boleh diberikan tanpa apa-apa pindaan kepada mana-mana plaintif bagi relief yang dia berhak mendapatnya, atau terhadap seorang defendan atau terhadap mana-mana seorang defendan atau lebih yang didapati bertanggungjawab mengikut tanggungan mereka masing-masing.

19. (1) Tertakluk kepada subsekysen (2), Mahkamah boleh, atas kehendaknya sendiri atau atas permohonan mana-mana pihak pada mana-mana peringkat prosiding, membatalkan, menggantikan atau menambahkan mana-mana pihak mengikut apa-apa cara dan atas apa-apa terma yang adil dan patut.

Perubahan
pihak.

(2) Tiada seorang pun boleh dijadikan plaintif tanpa persetujuannya atau, jika dia orang tidak berkeupayaan, tanpa persetujuan wakilnya yang hendaklah ditandakan secara bertulis atau mengikut apa-apa cara lain yang dibenarkan.

20. (1) Tertakluk kepada subseksyen (2), pada mana-mana peringkat prosiding dalam apa-apa kausa atau perkara Mahkamah boleh, sebagaimana yang difikirkannya adil dan sama ada atas kehendaknya sendiri atau atas permohonan —

Kesalah-
cantuman dan
ketidak-
cantuman
pihak.

- (a) memerintahkan mana-mana pihak yang telah dijadikan suatu pihak dengan tidak patut atau tidak perlu atau kerana apa-apa sebab telah terhenti menjadi pihak yang patut atau perlu, terhenti menjadi suatu pihak; atau
- (b) memerintahkan supaya mana-mana pihak yang sepatutnya telah dicantumkan sebagai suatu pihak atau yang kehadirannya di hadapan Mahkamah adalah perlu untuk memastikan bahawa segala perkara yang dipertikaikan dalam kausa atau perkara itu boleh diputuskan dan dihakimi dengan berkesan dan lengkap ditambahkan sebagai suatu pihak.

(2) Tiada seorang pun boleh ditambahkan sebagai plaintif tanpa persetujuannya yang ditandakan secara bertulis atau dengan apa-apa cara lain sebagaimana yang dibenarkan.

Pindaan dan penyampaian.

21. (1) Jika berlaku perubahan pihak semasa mana-mana prosiding belum selesai—

- (a) tajuk prosiding itu hendaklah dipinda dengan sewajarnya; dan
- (b) dokumen prosiding itu hendaklah disampaikan kepada mana-mana orang yang ditambahkan atau digantikan sebagai defendan melainkan jika dia bersetuju untuk mengetepikan penyampaian itu.

(2) Prosiding terhadap orang yang disebut dalam perenggan (1)(b) hendaklah disifatkan telah dimulakan mulai tarikh penyampaian atau pengetepian itu, mengikut mana-mana yang berkenaan.

Pemberhentian tindakan.

22. Dalam hal perkahwinan, kematian atau kebangkrapan mana-mana pihak—

- (a) jika kausa tindakan itu tidak menakat mengikut Hukum Syarak, prosiding itu hendaklah terhenti, kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dalam perenggan (c);
- (b) jika kausa tindakan itu menakat atau berterusan mengikut Hukum Syarak, prosiding itu tidaklah terhenti atau menjadi cacat; atau
- (c) dalam hal kematian selepas perbicaraan tetapi sebelum penghakiman diumumkan atau dicatatkan, prosiding itu tidaklah terhenti, dan penghakiman boleh diumumkan atau dicatatkan.

Penurunan kepentingan.

23. (1) Dalam hal mana-mana penyerahhakan, pewujudan, perubahan, perpindahan atau penurunan kepentingan, harta pusaka, hakmilik atau tanggungan mana-mana pihak, antara permulaan mana-mana prosiding dengan penghakiman dalamnya, orang yang kepadanya atau padanya kepentingan, harta pusaka, hakmilik, atau tanggungan telah diberikan atau turun boleh memohon supaya dia ditambahkan sebagai suatu pihak atau dijadikan suatu pihak bagi menggantikan suatu pihak yang lain dan plaintif boleh mengikut cara

yang sama memohon untuk mendapatkan penambahan atau penggantian sedemikian, jika pihak yang berkenaan ialah defendan.

(2) Notis mana-mana permohonan di bawah subseksyen (1) hendaklah disampaikan kepada semua pihak.

(3) Jika suatu permohonan sepatutnya dibuat di bawah subseksyen (1) dan tidak dibuat dalam tempoh yang munasabah, Mahkamah boleh, atas kehendaknya sendiri atau atas permohonan mana-mana pihak, memerintahkan supaya pihak atau orang yang berkenaan membuat permohonan dalam suatu tempoh ditentukan, dan jika pihak atau orang itu ingkar boleh membatalkan atau membuang prosiding itu, atau memerintahkan supaya pihak atau orang yang berkenaan dihalang daripada membela, mengikut mana-mana yang berkenaan.

(4) Jika mana-mana perkara yang disebut dalam subseksyen (1) berlaku selepas penghakiman dan ada wang untuk manfaat prosiding itu di Mahkamah, Mahkamah boleh memerintahkan supaya disampaikan kepada mana-mana orang apa-apa permohonan untuk mendapatkan suatu perintah bagi pembayaran daripada Mahkamah.

BAB 2

ORANG TIDAK BERKEUPAYAAN

24. Mana-mana orang tidak berkeupayaan boleh mendakwa atau didakwa melalui penjaga *ad litem*nya yang diluluskan dengan wajar oleh Mahkamah. Orang tidak-berkeupayaan.

25. Sesuatu persetujuan yang diberikan atau pengetepian yang dibuat bagi pihak seorang orang tidak berkeupayaan oleh penjaga *ad litem*nya dengan kelulusan Mahkamah hendaklah mengikat orang tidak berkeupayaan itu. Persetujuan bagi pihak orang tidak berkeupayaan.

Peruntukan
am tentang
ketidakupayaan.

26. Jika plaintif ialah seorang orang tidak berkeupayaan—

- (a) tiada penyelesaian atau kompromi boleh menjadi sah tanpa keizinan Mahkamah; dan
- (b) semua wang atau harta lain yang diperoleh untuk plaintif dalam, atau berbangkit daripada, tindakan itu hendaklah dibayar ke dalam Mahkamah atau didepositkan di Mahkamah melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya.

Prosiding
luar aturan.

27. Apa-apa prosiding yang diambil oleh atau terhadap orang tidak berkeupayaan yang tidak menurut Enakmen ini atau Hukum Syarak hendaklah dibuang dan apa-apa penghakiman dan perintah yang dibuat dalam prosiding itu boleh diketepikan.

Pemecatan
penjaga *ad
litem*.

28. (1) Mahkamah boleh dengan alasan yang mencukupi mengikut Hukum Syarak memecat mana-mana penjaga *ad litem* dan menggantikannya dengan orang lain, iaitu seseorang yang layak dan sesuai dan sanggup bertindak.

(2) Mahkamah boleh melantik seseorang daripada pegawainya untuk menjadi seorang penjaga *ad litem*.

Plaintif
belum
dewasa
mencapai
umur dewasa.

29. (1) Seseorang plaintif belum dewasa hendaklah, apabila mencapai umur dewasa semasa prosiding belum selesai, sama ada menarik balik prosiding itu sebelum mengambil apa-apa langkah dalam prosiding itu atau meneruskan prosiding itu.

(2) Tiada kebenaran untuk menarik balik diperlukan, tetapi Bahagian XIII hendaklah terpakai mengenai perkara itu.

(3) Jika plaintif belum dewasa menarik balik tuntutan, dia tidaklah bertanggung sendiri terhadap kos, melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya.

(4) Jika ada lebih daripada seorang plaintif, plaintif belum dewasa itu tidak boleh menarik balik tuntutan

tanpa kebenaran Mahkamah tetapi boleh memohon kepada Mahkamah untuk mengeluarkan namanya atau, jika dia ialah pihak yang perlu dalam prosiding itu, memotong namanya sebagai plaintif dan menjadikannya sebagai defendan atas apa-apa terma yang ditentukan oleh Mahkamah.

(5) Jika prosiding itu diteruskan, plaintif belum dewasa hendaklah memohon untuk meminda tajuk prosiding itu dan Mahkamah boleh meminda tajuk itu dan melepaskan penjaga *ad litem*nya.

30. Jika seorang defendan belum dewasa mencapai umur dewasa semasa prosiding belum selesai, sama ada dia atau penjaga *ad litem*nya boleh memfailkan affidavit bagi membuktikan kedewasaan itu dan sesudah itu tajuk prosiding itu hendaklah dipinda, dan penjaga *ad litem* hendaklah dilepaskan, tertakluk kepada apa-apa soal mengenai kos yang disebabkan oleh kecuaiian atau salah laku penjaga itu.

Defendan
belum
dewasa
mencapai
umur dewasa.

BAB 3

ORANG MISKIN

31. (1) Mana-mana orang yang berhasrat untuk memulakan atau membela apa-apa tindakan atau prosiding lain mengikut haknya sendiri, dan tidak berupaya membayar fi Mahkamah baginya, boleh memohon kepada Mahkamah untuk kebenaran mendakwa atau membela sebagai orang miskin.

Permohonan
untuk
mendakwa
atau membela
sebagai orang
miskin.

(2) Permohonan di bawah subseksyen (1) hendaklah dibuat dalam Borang MS 4 dan disokong dengan affidavit yang mengandungi butir-butir yang berikut:

- (a) nama, tempat tinggal dan pekerjaannya;
- (b) akuan bahawa dia tidak berupaya membayar fi Mahkamah dalam prosiding itu; dan
- (c) segala fakta material mengenai kes itu.

(3) Afidavit itu hendaklah disediakan oleh pemohon atau oleh seorang pegawai Mahkamah yang berkenaan dan hendaklah ditentusahkan di hadapan seorang Hakim atau Pendaftar.

(4) Jika Mahkamah berpuas hati—

- (a) bahawa pemohon tidak berupaya membayar fi Mahkamah dalam prosiding itu; dan
- (b) bahawa pemohon mempunyai kausa tindakan atau pembelaan yang baik, mengikut mana-mana yang berkenaan,

maka Mahkamah hendaklah membuat suatu perintah membenarkan pemohon (kemudian daripada ini disebut “orang miskin”) untuk mendakwa atau membela, mengikut mana-mana yang berkenaan, sebagai seorang orang miskin.

(5) Jika suatu perintah dibuat di bawah subseksyen (4), saman atau proses lain dalam tindakan atau prosiding lain itu dan catatan yang relevan dalam buku kausa hendaklah ditandakan “orang miskin”.

(6) Jika Mahkamah tidak berpuas hati sedemikian, Mahkamah hendaklah menolak permohonan itu dan tiada rayuan boleh dibuat terhadap penolakan itu.

Orang miskin tidak boleh memberhentikan, dsb. tanpa kebenaran.

32. Orang miskin tidak boleh memberhentikan, menyelesaikan atau mengkompromikan tindakan atau prosiding lain tanpa kebenaran Mahkamah.

Kos.

33. Melainkan jika diperintahkan selainnya oleh Mahkamah, tiada orang miskin bertanggungjawab membayar kos kepada mana-mana pihak, atau berhak menerima daripada mana-mana pihak lain apa-apa kos selain perbelanjaan sebenar yang dilakukan dalam perjalanan prosiding itu.

BAHAGIAN V

PEGUAM SYARIE

34. (1) Pelantikan seorang Peguam Syarie hendaklah *Wakalah.* dilafazkan oleh orang yang melantiknya, dan diterima oleh Peguam Syarie yang dilantik sedemikian, di hadapan Mahkamah atau Pendaftar.

(2) Jika seorang Peguam Syarie telah menerima pelantikannya di bawah subseksyen (1), dia hendaklah, sebelum mengambil apa-apa langkah dalam prosiding itu, memfailkan suatu *wakalah* dalam Borang MS 5.

35. Jika seorang Peguam Syarie mewakili lebih daripada satu pihak dalam apa-apa prosiding, penyampaian satu salinan apa-apa dokumen kepada Peguam Syarie itu hendaklah menjadi penyampaian yang mencukupi kepada semua pihak itu. *Penyampaian kepada Peguam Syarie.*

36. (1) Jika suatu pihak berhasrat untuk menukar Peguam Syarienyanya, dia hendaklah memfailkan suatu notis penukaran dalam Borang MS 6 dan menyampaikan suatu salinan notis itu kepada semua pihak. *Menukar Peguam Syarie.*

(2) Seksyen 34 hendaklah terpakai berhubung dengan penukaran Peguam Syarie sebagaimana seksyen itu terpakai berhubung dengan pelantikan Peguam Syarie.

37. Jika suatu pihak ingin melepaskan Peguam Syarienyanya, dia hendaklah memfailkan suatu notis pelepasan itu dalam Borang MS 7 dan menyampaikan suatu salinan notis itu kepada semua pihak. *Pelepasan Peguam Syarie.*

38. Jika Peguam Syarie yang mewakili suatu pihak memohon untuk dilepaskan, dia hendaklah memfailkan suatu notis penarikan diri dalam Borang MS 8 dan menyampaikan suatu salinan notis kepada pihak yang diwakilinya. *Pelepasan atas permohonan Peguam Syarie.*

Kematian. **39.** *Wakalah* seseorang Peguam Syarie hendaklah tamat dengan kematian Peguam Syarie itu atau pihak yang diwakilinya.

BAHAGIAN VI

PENYAMPAIAN

BAB 1

PENYAMPAIAN DALAM BIDANG KUASA

Alamat bagi penyampaian. **40.** (1) Tertakluk kepada subseksyen (2), tiap-tiap plaintif atau pemohon dan tiap-tiap orang yang memfailkan sesuatu saman atau dokumen lain dalam mana-mana prosiding, selain seorang pegawai Mahkamah yang bertindak demikian, dan mana-mana orang lain yang diperintahkan oleh Mahkamah untuk berbuat demikian hendaklah memberikan alamat bagi penyampaian di dalam Negeri Sembilan.

(2) Jika mana-mana plaintif, pemohon atau orang lain itu diwakili oleh seorang Peguam Syarie, alamat Peguam Syarie itu hendaklah menjadi alamat bagi penyampaian.

Cara penyampaian. **41.** (1) Tertakluk kepada Bahagian ini, sesuatu saman atau dokumen lain hendaklah disampaikan ke diri, dan hendaklah dilaksanakan dengan menyerahkan saman atau dokumen lain itu, atau dengan mengemukakannya untuk diperiksa dan menyerahkan satu salinan saman atau dokumen lain itu, kepada orang yang kepadanya saman atau dokumen itu hendak disampaikan.

(2) Bagi maksud subseksyen (1), suatu salinan yang mengandungi meterai Mahkamah dan tandatangan Pendaftar hendaklah disifatkan sebagai suatu saman atau dokumen asal.

(3) Penyampaian sesuatu saman atau dokumen lain hendaklah dilaksanakan oleh pegawai Mahkamah atau mana-mana orang lain.

42. Jika orang yang kepadanya sesuatu saman atau dokumen lain dikehendaki disampaikan enggan menerima saman atau dokumen itu atau salinannya, ia bolehlah ditinggalkan berhampiran dengan orang itu dan perhatiannya diarahkan kepada saman, dokumen atau salinannya itu. Ketidak-
terimaan.

43. Sesuatu saman atau dokumen lain boleh disampaikan kepada Peguam Syarie mana-mana pihak yang telah memfailkan *wakalah* mengikut seksyen 34 kecuali sebagaimana yang diperuntukkan selainnya oleh Enakmen ini. Penyampaian
kepada
Peguam
Syarie.

44. Sesuatu saman atau dokumen lain yang diserahkan di alamat bagi penyampaian mana-mana orang hendaklah disifatkan telah disampaikan kepada orang itu. Penyampaian
di alamat
bagi
penyampaian.

45. (1) Sesuatu saman yang memulakan suatu tindakan hendaklah disampaikan tidak kurang daripada tujuh hari genap sebelum hari kehadiran melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya. Hari
kehadiran.

(2) Tertakluk kepada Enakmen ini atau mana-mana undang-undang bertulis lain, notis bagi semua prosiding lain hendaklah notis dua hari genap melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya.

(3) Hari kehadiran boleh diubah oleh Pendaftar, jika perlu.

46. (1) Penyampaian boleh dilaksanakan di mana-mana tempat, pada mana-mana hari dan bila-bila masa pada waktu siang atau malam. Tempat dan
masa
penyampaian.

(2) Penyampaian selepas pukul 4.00 petang hendaklah disifatkan telah dilaksanakan pada hari yang berikutnya.

(3) Penyampaian yang dilaksanakan selepas pukul 12.00 tengah hari pada hari sebelum, atau pada bila-bila masa pada, hari kelepasan mingguan atau pada bila-bila masa pada mana-mana hari kelepasan am, hendaklah

disifatkan telah dilaksanakan pada hari yang mengikuti hari kelepasan itu.

Kes khas.

47. (1) Penyampaian kepada seseorang orang tidak berkeupayaan hendaklah dibuat kepada penjaga *ad litemnya*, jika ada.

(2) Walau apa pun subseksyen (1), Mahkamah boleh, atas permohonan, memerintahkan supaya penyampaian kepada seseorang orang tidak berkeupayaan dibuat kepada mana-mana orang lain.

(3) Penyampaian kepada seseorang di dalam penjara hendaklah dibuat kepada pegawai yang menjaga penjara itu, yang hendaklah menyebabkan saman atau dokumen lain itu diberikan kepada orang itu.

(4) Penyampaian kepada mana-mana anggota Angkatan Tentera hendaklah dibuat kepada pegawai pemerintah atau adjutan unitnya, yang hendaklah menyebabkan saman atau dokumen lain itu diberikan kepada anggota itu.

Penyampaian
ganti.

48. (1) Jika Mahkamah berpuas hati bahawa atas apa-apa alasan yang mencukupi saman atau dokumen lain itu tidak dapat disampaikan secara biasa, Mahkamah boleh memerintahkan supaya saman atau dokumen lain itu disampaikan dengan cara menampalkan suatu salinannya di papan kenyataan Mahkamah dan juga di suatu tempat yang mudah dilihat di bangunan tempat orang yang kepadanya saman atau dokumen itu hendak disampaikan terakhir diketahui tinggal, atau mengikut apa-apa cara lain yang difikirkan patut oleh Mahkamah.

(2) Mahkamah boleh juga, dalam mana-mana hal yang termasuk dalam subseksyen (1), membuat perintah supaya penyampaian dibuat melalui iklan dalam mana-mana akhbar atau akhbar-akhbar tempatan sebagaimana yang difikirkan patut oleh Mahkamah.

(3) Penyampaian ganti hendaklah mempunyai kesan yang sama seperti penyampaian ke diri.

(4) Dalam hal penyampaian ganti, Mahkamah hendaklah, jika perlu, menetapkan masa bagi pihak yang berkenaan itu hadir di Mahkamah.

(5) Tiada perintah bagi penyampaian ganti boleh dibuat berkenaan dengan—

(a) sesuatu sepina; atau

(b) apa-apa dokumen yang memulakan prosiding bagi penangkapan atau pengkomitan mana-mana orang.

(6) Apa-apa permohonan bagi perintah di bawah seksyen ini hendaklah disokong dengan affidavit yang menyatakan fakta yang menjadi asas permohonan itu.

49. (1) Penyampaian saman atau dokumen lain boleh, melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya, dibuktikan melalui affidavit orang yang melaksanakan penyampaian itu dan, jika penyampaian itu adalah ke diri dan orang yang kepadanya saman atau dokumen lain itu hendak disampaikan tidak dikenalnya sendiri, melalui affidavit orang yang mengecamkan orang yang kepadanya saman atau dokumen itu hendak disampaikan.

Bukti
penyampaian.

(2) Orang yang kepadanya saman atau dokumen itu disampaikan hendaklah menandatangani suatu pengakuterimaan penyampaian, tetapi keengganan atau ketidakupayaannya menandatangani sedemikian tidak akan menjejaskan kesahan penyampaian itu.

50. Suatu perintah bagi penyampaian, atau bagi penyampaian ganti, boleh diubah oleh Mahkamah.

Mengubah
perintah.

Mengeluarkan waran sebagai ganti atau tambahan kepada saman.

51. Mahkamah boleh, dalam mana-mana hal yang Mahkamah berkuasa mengeluarkan saman bagi kehadiran mana-mana orang, setelah merekodkan alasannya, mengeluarkan waran untuk menangkapnya jika—

- (a) sama ada sebelum atau selepas saman dikeluarkan tetapi sebelum masa yang ditetapkan bagi kehadirannya, Mahkamah berpendapat ada alasan untuk mempercayai bahawa dia telah melarikan diri atau tidak akan mematuhi saman itu; atau
- (b) pada masa itu dia tidak hadir dan saman itu dibuktikan telah disampaikan dengan sempurna dalam masa yang mencukupi bagi memastikan kehadirannya mengikut saman itu dan tiada alasan munasabah diberikan bagi ketidakhadiran itu.

BAB 2

PENYAMPAIAN DI LUAR BIDANG KUASA

Bila dibenarkan.

52. (1) Mahkamah boleh memerintahkan penyampaian saman atau permohonan di luar bidang kuasa jika—

- (a) keseluruhan hal perkara tindakan itu berhubung dengan harta tak alih yang terletak dalam Negeri Sembilan;
- (b) apa-apa relief diminta terhadap mana-mana orang yang berdomisil atau biasanya bermastautin atau menjalankan perniagaan di Negeri Sembilan;
- (c) setelah tindakan itu dibawa dengan sepatutnya terhadap seseorang yang kepadanya penyampaian dibuat dengan sempurna di Negeri Sembilan, seseorang di luar Negeri Sembilan ialah suatu pihak yang perlu atau patut dalam tindakan itu; atau
- (d) dalam apa-apa hal yang berbangkit daripada perkahwinan, permastautinan salah satu pihak kepada perkahwinan itu pada masa permohonan itu ialah di Negeri Sembilan.

(2) Tertakluk kepada seksyen 54, apa-apa perintah yang memberikan kebenaran untuk melaksanakan penyampaian di luar bidang kuasa hendak mengarahkan cara penyampaian itu hendak dilaksanakan dan bagaimana penyampaian itu boleh dibuktikan.

53. Suatu perintah bagi penyampaian di luar bidang kuasa hendaklah menetapkan hari kehadiran orang yang kepadanya penyampaian hendak dibuat dan Mahkamah hendaklah mengambil kira dan boleh menghendaki keterangan tentang cara perhubungan dan pengangkutan.

Bentuk perintah.

54. (1) Apa-apa saman atau permohonan bagi penyampaian di luar bidang kuasa di dalam Malaysia boleh dihantar kepada mana-mana Mahkamah yang mempunyai bidang kuasa di dalam kawasan tempatan di mana orang yang kepadanya saman atau dokumen itu hendak disampaikan dikatakan berada.

Cara penyampaian di luar bidang kuasa di dalam Malaysia.

(2) Saman atau permohonan yang hendak disampaikan itu boleh dihantar melalui pos atau selainnya bersama dengan permintaan bertulis bagi penyampaian yang ditandatangani oleh Hakim atau Pendaftar.

55. Sesuatu perintah bagi penyampaian di luar bidang kuasa boleh diubah oleh Mahkamah.

Mengubah perintah.

BAHAGIAN VII

INTERPLIDER

56. Jika—

(a) seseorang bertanggung berkenaan dengan hutang atau berkenaan dengan apa-apa wang, barang atau harta alih lain dan dia didakwa, atau dia menjangka, bahawa dia akan didakwa mengenai atau berkenaan dengan hutang, wang, barang atau harta itu oleh dua orang atau lebih yang membuat tuntutan bertentangan berkenaan dengannya; atau

(b) tuntutan dibuat untuk mendapatkan apa-apa wang, barang atau harta alih lain yang diambil atau dicadangkan hendak diambil oleh bailif dalam pelaksanaan apa-apa penghakiman, atau untuk mendapatkan hasil atau nilai apa-apa barang atau harta sedemikian oleh seseorang selain orang yang terhadapnya penghakiman itu dikeluarkan,

Hak mendapatkan relief dengan cara interplider.

maka orang yang bertanggung atau bailif itu boleh memohon kepada Mahkamah untuk mendapatkan relief dengan cara interplider.

Tuntutan
untuk
mendapatkan
barang, dsb.,
yang diambil
dalam
pelaksanaan.

57. (1) Mana-mana orang yang membuat tuntutan untuk mendapatkan atau berkenaan dengan apa-apa wang, barang atau harta alih lain yang diambil atau dicadangkan hendak diambil dalam pelaksanaan apa-apa penghakiman, atau untuk mendapatkan hasil atau nilai apa-apa barang atau harta sedemikian, hendaklah memberikan notis tuntutannya dalam Borang MS 9 kepada bailif yang dipertanggungkan dengan pelaksanaan penghakiman itu dan hendaklah memasukkan dalam notisnya suatu pernyataan tentang alamatnya, dan alamat itu hendaklah menjadi alamat untuk penyampaian kepadanya.

(2) Apabila menerima tuntutan yang dibuat di bawah seksyen ini, bailif hendaklah dengan serta-merta memberikan notis mengenai tuntutan itu dalam Borang MS 10 kepada pemiutang pelaksanaan dan pemiutang pelaksanaan itu hendaklah, dalam masa empat hari selepas menerima notis itu, memberikan notis dalam Borang MS 11 kepada bailif memberitahunya sama ada dia mengaku atau mempertikaikan tuntutan itu.

(3) Jika—

- (a) bailif menerima suatu notis daripada pemiutang pelaksanaan di bawah subseksyen (2) yang mempertikaikan tuntutan itu, atau pemiutang pelaksanaan gagal, dalam tempoh yang disebut dalam subseksyen itu, memberikan notis yang dikehendaki itu; dan
- (b) tuntutan yang dibuat di bawah seksyen ini tidak ditarik balik,

maka bailif boleh memohon kepada Mahkamah untuk mendapatkan relief di bawah Bahagian ini.

(4) Seorang bailif yang menerima notis daripada pemiutang pelaksanaan di bawah subseksyen (2) yang mengakui tuntutan yang dibuat di bawah seksyen ini hendaklah menarik diri daripada pemilikan wang, barang atau harta tak alih lain yang dituntut itu.

58. (1) Sesuatu permohonan untuk mendapatkan relief di bawah Bahagian ini hendaklah dibuat melalui saman dalam Borang MS 12 atau MS 13, mengikut mana-mana yang sesuai.

Cara
membuat
permohonan.

(2) Tertakluk kepada subseksyen (3), sesuatu saman di bawah seksyen ini hendaklah disokong dengan affidavit bahawa pemohon itu—

- (a) tidak menuntut apa-apa kepentingan dalam hal perkara yang dipertikaikan selain caj atau kos;
- (b) tidak berpakat sulit dengan mana-mana pihak menuntut dalam hal perkara itu; dan
- (c) sanggup membayar atau memindahkan hal perkara itu ke dalam Mahkamah atau membereskannya sebagaimana yang diarahkan oleh Mahkamah.

(3) Jika pemohon ialah seorang bailif, dia tidak boleh memberikan apa-apa affidavit yang disebut dalam subseksyen (2) melainkan jika diperintahkan selainnya oleh Mahkamah.

59. (1) Melainkan jika diperintahkan selainnya oleh Mahkamah, saman yang disebut dalam seksyen 58, mestilah disampaikan ke diri sekurang-kurangnya tujuh hari sebelum hari kehadiran.

Penyampaian
saman.

(2) Saman interplider mestilah dalam salah satu bentuk dalam Borang MS 14.

Kuasa
Mahkamah
yang
mendengar
saman.

60. (1) Jika, semasa mendengar saman di bawah Bahagian ini, semua orang yang membuat tuntutan yang bertentangan dalam hal perkara yang dipertikaikan itu (kemudian daripada ini disebut “pihak-pihak menuntut” dalam Bahagian ini) hadir, maka Mahkamah boleh memerintahkan—

- (a) supaya mana-mana pihak menuntut dijadikan defendan dalam mana-mana tindakan yang belum selesai mengenai hal perkara yang dipertikaikan itu sebagai menggantikan atau sebagai tambahan kepada pemohon yang memohon relief di bawah Bahagian ini; atau
- (b) supaya sesuatu isu antara pihak-pihak menuntut itu dinyatakan dan dibicarakan dan boleh mengarahkan yang mana antara pihak-pihak menuntut itu hendak dijadikan plaintif dan yang mana hendak dijadikan defendan.

(2) Jika—

- (a) pemohon atas suatu saman di bawah Bahagian ini seorang bailif;
- (b) semua pihak menuntut bersetuju atau mana-mana antara mereka meminta sedemikian; atau
- (c) soalan yang menjadi isu antara pihak-pihak menuntut ialah soalan undang-undang dan fakta-faktanya tidak dipertikaikan,

maka Mahkamah boleh memutuskan secara terus soalan yang menjadi isu antara pihak-pihak menuntut itu dan membuat suatu perintah dengan sewajarnya atas apa-apa terma yang difikirkan adil.

Kuasa lain.

61. Tertakluk kepada Bahagian ini, Mahkamah boleh dalam atau bagi maksud mana-mana prosiding interplider membuat apa-apa perintah tentang kos atau apa-apa perkara lain sebagaimana yang difikirkannya adil.

62. (1) Bahagian XV hendaklah, dengan apa-apa ubah suaian yang perlu, terpakai berhubung dengan isu interplider sebagaimana Bahagian itu terpakai berhubung dengan apa-apa kausa atau perkara lain. Perbicaraan isu interplider.

(2) Mahkamah yang membicarakan isu interplider boleh memberikan apa-apa penghakiman atau membuat apa-apa perintah yang akan dapat dengan muktamad membereskan segala soalan yang berbangkit dalam prosiding interplider itu.

(3) Penghakiman itu mestilah dalam salah satu bentuk dalam Borang MS 15.

BAHAGIAN VIII

PLIDING

63. (1) Tiap-tiap pernyataan tuntutan hendaklah ditandatangani oleh plaintif atau Peguam Syariyenya dan hendaklah mengandungi— Pernyataan tuntutan.

- (a) suatu pernyataan yang ringkas lagi padat, dalam perenggan-perenggan yang bernombor, tentang fakta-fakta yang dijadikan sandaran oleh plaintif dan menunjukkan kausa tindakannya, termasuk butir-butir mengenai apa-apa sifat khas yang atasnya plaintif mendakwa, jika ada;
- (b) butir-butir tuntutan yang mencukupi;
- (c) suatu pernyataan tentang relief yang dituntut; dan
- (d) butir-butir mengenai apa-apa permohonan lain.

(2) Jika lebih daripada satu kausa tindakan dijadikan sandaran, alasan bagi setiap satu tindakan dan relief yang dituntut berdasarkan kausa itu hendaklah dinyatakan secara berasingan.

Defendan
hendaklah
menyampaikan
pembelaan.

64. (1) Defendan yang mempertikaikan liabilitinya bagi keseluruhan atau sebahagian mana-mana tuntutan dalam tindakan itu boleh—

- (a) pada bila-bila masa sebelum hari kehadiran, menyampaikan kepada plaintif suatu pembelaan; atau
- (b) hadir pada hari kehadiran dan mempertikaikan tuntutan plaintif.

(2) Jika defendan hadir di Mahkamah dan mempertikaikan tuntutan plaintif, Mahkamah boleh memerintahkannya supaya menyampaikan suatu pembelaan dalam apa-apa tempoh masa yang diarahkannya.

(3) Pembelaan hendaklah dikemukakan dalam Borang MS 16.

Bentuk
pembelaan.

65. (1) Tiap-tiap pembelaan hendaklah ditandatangani oleh defendan atau Peguam Syarienya dan hendaklah—

- (a) sama ada mengaku atau menafikan tiap-tiap pengataan fakta yang material dalam pernyataan tuntutan;
- (b) menyatakan dengan ringkas lagi padat apa-apa fakta baru yang dijadikan sandaran oleh defendan sebagai pembelaan; dan
- (c) membangkitkan dengan ringkas lagi padat dan tanpa hujah apa-apa perkara undang-undang yang perlu.

(2) Penafian di bawah perenggan (1)(a) tidak boleh berbentuk mengelak tetapi hendaklah menjawab perkara isi.

Tuntutan
balas.

66. (1) Tiap-tiap tuntutan balas hendaklah mengandungi perkara dan butir-butir yang sama seperti pernyataan tuntutan dan hendaklah ditandatangani oleh defendan atau Peguam Syarienya.

(2) Tuntutan balas tidak boleh dibuat terhadap mana-mana orang yang pada ketika itu bukan pihak dalam tindakan itu, tetapi jika suatu tindakan balas dibuat, suatu perintah penyatuan boleh dibuat oleh Mahkamah.

67. (1) Jika mana-mana defendan membuat tuntutan balas, plaintif hendaklah, jika dia berhasrat hendak membuat pembelaan terhadap tuntutan balas itu, memfailkan dan menyebabkan disampaikan kepada defendan suatu pembelaan kepada tuntutan balas itu dalam apa-apa tempoh masa yang diarahkan oleh Mahkamah.

Pembelaan terhadap tuntutan balas.

(2) Jika plaintif tidak mematuhi subseksyen (1), seksyen 16 hendaklah terpakai seolah-olah plaintif ialah seorang defendan.

68. Jika suatu pembelaan tawaran sebelum tindakan dibangkitkan maka defendan hendaklah, apabila memfailkan pembelaannya, membayar ke dalam Mahkamah amaun yang dikatakan telah ditawarkan itu.

Pembelaan tawaran.

69. Mahkamah boleh, atas alasan yang mencukupi, memberikan kebenaran untuk memfailkan dan menyerahkan suatu jawapan kepada pembelaan, sama ada pembelaan itu ialah pembelaan terhadap suatu tuntutan atau tuntutan balas.

Jawapan.

70. Mahkamah boleh enggan menerima atau boleh mengembalikan untuk dipinda mana-mana pliding yang tidak mematuhi kehendak Bahagian ini.

Keengganan menerima pliding dan pindaan.

71. (1) Jika mana-mana pliding tidak mengandungi butir-butir yang mencukupi, Mahkamah boleh, atas kehendaknya sendiri atau atas permohonan mana-mana pihak, memerintahkan pihak yang bertanggungjawab supaya memfailkan dan menyebabkan disampaikan butir-butir lanjut dan jelas, dan boleh menggantung semua prosiding sehingga perintah itu dipatuhi.

Butir-butir.

(2) Butir-butir lanjut dan jelas boleh difailkan dan disampaikan atas permintaan tanpa perintah.

BAHAGIAN IX

PEMBAYARAN KE DALAM DAN DARIPADA MAHKAMAH

Pembayaran ke dalam Mahkamah.

72. (1) Defendan boleh membayar wang ke dalam Mahkamah sebagai penyelesaian tuntutan atau mana-mana bahagiannya dan boleh juga membayar ke dalam Mahkamah sejumlah wang berkenaan dengan kos.

(2) Defendan hendaklah memberikan notis kepada plaintif mengenai pembayaran itu dan, jika bayaran itu kurang daripada jumlah yang dituntut, notis itu hendaklah menyatakan berkenaan dengan apa pembayaran itu dibuat.

Pembayaran daripada Mahkamah.

73. Tertakluk kepada seksyen 26 dan 78, jika pembayaran ke dalam Mahkamah adalah sama dengan amaun yang dituntut atau plaintif memilih untuk menerimanya sebagai penyelesaian keseluruhan tuntutannya, amaun itu hendaklah dibayar daripada Mahkamah kepadanya, dan dia boleh mendapat penghakiman bagi kesemua kos yang sebenarnya dilakukan sebelum dia menerima notis pembayaran ke dalam Mahkamah itu, dan kos untuk mencatatkan penghakiman bagi kos itu, melainkan jika dibayar tanpa perintah.

Penyelesaian sebahagian.

74. Jika pembayaran yang disebut dalam seksyen 73 adalah berkenaan dengan sebahagian daripada tuntutannya, plaintif boleh meneruskan tindakan berkenaan dengan bahagian yang lain itu.

Perintah bagi pembayaran daripada Mahkamah.

75. Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan selainnya dalam seksyen 73 dan 74, wang yang dibayar ke dalam Mahkamah tidak boleh dibayar daripada Mahkamah tanpa perintah Mahkamah.

- 76.** Jika wang telah dibayar ke dalam Mahkamah dan plaintif gagal mendapat penghakiman bagi apa-apa amaun yang lebih besar, kos yang dilakukan oleh defendan selepas pembayaran ke dalam Mahkamah itu hendaklah dibayar oleh plaintif. Kos.
- 77.** Jika plaintif memohon relief selain pembayaran wang, dia bolehlah meneruskan tindakannya untuk mendapatkan relief yang lain itu walaupun apa-apa wang telah dibayar daripada Mahkamah kepadanya. Relief lain.
- 78.** Jika pembayaran ke dalam Mahkamah dibuat dengan suatu pembelaan tawaran dan pembelaan itu disetujui terima, defendan berhak untuk mendapatkan kos tindakan itu sepenuhnya dan wang di dalam Mahkamah tidak boleh dibayar daripada Mahkamah tanpa perintah Mahkamah. Tawaran.
- 79.** Bahagian ini hendaklah, dengan apa-apa ubah suaian yang perlu, terpakai bagi tuntutan balas. Tuntutan balas.

BAHAGIAN X

PINDAAN

80. (1) Tertakluk kepada Bahagian ini, Mahkamah boleh, pada mana-mana peringkat prosiding, membenarkan plaintif meminda samannya, atau mana-mana pihak meminda plidingnya, atas apa-apa terma tentang kos atau selainnya sebagaimana yang adil dan mengikut apa-apa cara, jika ada, yang diarahkannya. Pindaan kepada saman atau pliding.

(2) Jika suatu permohonan kepada Mahkamah untuk mendapatkan kebenaran membuat pindaan yang disebut dalam subseksyen (1) dibuat selepas habis tempoh apa-apa tempoh had masa yang relevan yang berkuat kuasa pada tarikh pengeluaran saman itu, Mahkamah boleh, jika difikirkannya adil, memberikan kebenaran sedemikian atas apa-apa terma yang difikirkannya patut.

(3) Tertakluk kepada subseksyen (2), mana-mana pihak dalam mana-mana prosiding boleh meminda plidingnya tanpa perintah Mahkamah pada bila-bila masa sebelum penyampaian kepada pihak yang satu lagi.

Pindaan
kepada
permohonan.

81. Seksyen 80 hendaklah, dengan apa-apa ubah suaian yang perlu, terpakai berhubung dengan sesuatu permohonan sebagaimana seksyen itu terpakai berhubung dengan saman dan pliding.

Prosiding
cacat.

82. Mahkamah boleh pada bila-bila masa, atas kehendaknya sendiri atau atas permohonan mana-mana pihak, dan atas apa-apa terma yang difikirkannya adil, memerintahkan supaya dibuat apa-apa pindaan bagi maksud—

- (a) membetulkan apa-apa kecacatan atau ralat dalam mana-mana prosiding; atau
- (b) menentukan soalan sebenar yang menjadi kontroversi atau bagi mencapai keadilan antara pihak-pihak.

Cara
meminda.

83. Sesuatu pindaan hendaklah dibuat dengan memfailkan suatu salinan bersih dokumen yang dipinda, yang hendaklah menunjukkan pindaan yang telah dibuat, dan menyampaikan suatu salinan dokumen yang dipinda itu kepada pihak atau pihak-pihak yang satu lagi:

Dengan syarat bahawa jika pindaan itu diperintahkan semasa perbicaraan atau pendengaran mana-mana tindakan atau prosiding, atau jika semua pihak hadir semasa pindaan itu dibuat, Mahkamah boleh mengikut budi bicaranya meminda dokumen dalam fail Mahkamah dan penyampaian kepada pihak-pihak tidaklah perlu.

Keciciran
atau
peninggalan.

84. Kesilapan tulisan atau ralat yang berbangkit daripada kecaciran atau peninggalan tidak sengaja boleh pada bila-bila masa dibetulkan oleh Mahkamah tanpa formaliti.

BAHAGIAN XI

PENZAHIRAN

85. (1) Mahkamah boleh, jika perlu dan atas apa-apa terma yang difikirkannya adil, memerintahkan mana-mana pihak— Penzahiran dokumen dan fakta.

(a) menyatakan dengan bersumpah, secara lisan atau dengan affidavit apakah dokumen yang ada atau pernah ada dalam miliknya atau kuasanya berhubung dengan perkara yang berkenaan, atau sama ada dia ada atau pernah ada dalam miliknya atau kuasanya apa-apa dokumen atau jenis dokumen tertentu, dan, dalam mana-mana hal itu, tempat tersimpannya mana-mana dokumen yang dahulunya berada dalam miliknya atau kuasanya, tetapi sekarang tidak lagi berada dalam miliknya atau kuasanya; atau

(b) mengemukakan apa-apa dokumen yang berada dalam miliknya atau kuasanya.

(2) Jika pihak itu ialah suatu badan, sama ada diperbadankan atau selainnya, seorang pegawainya boleh diperintahkan supaya mematuhi perintah atau arahan Mahkamah berkenaan dengan penzahiran apa-apa dokumen.

(3) Mahkamah boleh menggantung prosiding itu sementara menanti pematuhan perintah atau arahan Mahkamah di bawah seksyen ini.

86. Mana-mana pihak berhak untuk memeriksa dan membuat salinan apa-apa dokumen dalam milik atau kuasa pihak yang satu lagi dan yang disebut dalam mana-mana pliding, affidavit atau dokumen lain yang difailkan olehnya dalam prosiding itu atau semasa pemeriksaan lisan di bawah seksyen 85. Pemeriksaan dokumen.

Komunikasi dan dokumen terlindung.

87. Pengemukaan dan pemeriksaan dokumen di bawah Bahagian ini hendaklah tertakluk kepada peruntukan mana-mana undang-undang yang berhubungan dengan komunikasi dan dokumen terlindung.

Tiada rayuan terhadap perintah.

88. Maka tiada rayuan boleh dibuat terhadap apa-apa perintah Mahkamah di bawah Bahagian ini kecuali dalam rayuan terhadap penghakiman kes itu pada keseluruhannya.

BAHAGIAN XII

PEMINDAHAN PROSIDING

Pemindahan prosiding ke suatu Mahkamah yang lain.

89. (1) Jika Hakim mana-mana Mahkamah berpuas hati bahawa mana-mana prosiding di dalam Mahkamah itu boleh dengan lebih senang atau adil dibicarakan di dalam suatu Mahkamah yang lain, maka dia boleh memerintahkan supaya prosiding itu dipindahkan ke Mahkamah yang lain itu.

(2) Apa-apa pemindahan mana-mana prosiding di bawah subseksyen (1) boleh dibuat oleh Hakim atas kehendaknya sendiri atau atas permohonan mana-mana pihak melalui notis.

Tatacara mengenai pemindahan.

90. (1) Apabila suatu perintah dibuat bagi pemindahan mana-mana prosiding daripada satu Mahkamah kepada satu Mahkamah yang lain, Mahkamah yang daripadanya prosiding itu dipindahkan mestilah menghantar kepada Mahkamah yang kepadanya prosiding itu dipindahkan fail, segala dokumen, ekshibit dan salinan diperakui bagi nota keterangan prosiding itu, jika ada.

(2) Mahkamah yang kepadanya prosiding itu dipindahkan boleh, atas kehendaknya sendiri atau atas permohonan mana-mana pihak, memberikan apa-apa arahan tentang perjalanan lanjut prosiding itu sebagaimana yang difikirkannya patut.

Kos mengenai pemindahan.

91. Jika suatu perintah bagi pemindahan dibuat atas permohonan sesuatu pihak, maka kos yang dilakukan hendaklah menurut budi bicara Hakim.

92. (1) Jika melalui suatu perintah Mahkamah Tinggi Syariah mana-mana prosiding diperintahkan supaya dipindahkan kepada Mahkamah Rendah Syariah, atau sesuatu isu diarahkan supaya dibicarakan di Mahkamah itu, Pendaftar hendaklah, apabila menerima perintah atau salinan diperakui bagi perintah itu, mencatatkan prosiding itu dalam Daftar Kes yang berkenaan, dan memberikan notis dalam Borang MS 17 sekurang-kurangnya empat belas hari sebelum hari kehadiran, kepada tiap-tiap pihak supaya hadir di hadapan Mahkamah untuk mendapatkan apa-apa arahan tentang perjalanan lanjut prosiding itu.

Tatacara mengenai pemindahan daripada Mahkamah Tinggi Syariah kepada Mahkamah Rendah Syariah.

(2) Tertakluk kepada apa-apa arahan yang terkandung dalam perintah Mahkamah Tinggi Syariah, perbicaraan itu hendaklah diteruskan seolah-olah prosiding itu telah dimulakan dalam Mahkamah Rendah Syariah.

93. Jika suatu perintah dibuat oleh Mahkamah Tinggi Syariah bagi pemindahan mana-mana prosiding daripada Mahkamah Rendah Syariah kepada Mahkamah Tinggi Syariah, maka Pendaftar Mahkamah Rendah Syariah hendaklah menghantar kepada Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah fail prosiding itu, segala dokumen, ekshibit dan salinan diperakui bagi nota keterangan, jika ada, dan Pendaftar hendaklah memberikan notis pemindahan itu dalam Borang MS 18, kepada tiap-tiap pihak dalam tindakan itu.

Tatacara mengenai pemindahan daripada Mahkamah Rendah Syariah kepada Mahkamah Tinggi Syariah.

BAHAGIAN XIII

PENYELESAIAN, PENARIKAN BALIK DAN PEMBERHENTIAN

94. Jika dengan persetujuan pihak-pihak sesuatu tindakan telah diselesaikan, Mahkamah boleh pada bila-bila masa dengan persetujuan pihak-pihak itu merekodkan hakikat penyelesaian itu dengan terma-termannya, dan rekod penyelesaian itu hendaklah menjadi pembelaan dengan cara *res judicata* dalam tindakan kemudiannya bagi kausa tindakan yang sama, atau bagi kausa tindakan yang pada matannya adalah sama.

Penyelesaian tindakan.

Penarikan
balik
tuntutan.

95. (1) Plaintiff boleh, dengan kebenaran Mahkamah, pada bila-bila masa sebelum penghakiman, menarik balik mana-mana prosiding keseluruhannya atau sebahagiannya dengan memberikan notis dalam Borang MS 19 kepada Mahkamah dan menyampaikan satu salinan notis itu kepada defendan.

(2) Jika plaintiff menarik balik mana-mana prosiding di bawah subseksyen (1), defendan berhak mendapat kos prosiding itu.

Kesan
penarikan
balik ke atas
prosiding
selanjutnya.

96. Jika plaintiff telah menarik balik prosiding di bawah seksyen 95, dia tidak boleh kemudiannya membawa tindakan bagi kausa tindakan yang sama, atau bagi kausa tindakan yang pada matannya adalah sama melainkan jika Mahkamah telah memberikan kebenaran untuk memulakan prosiding yang baru.

Penggantungan.

97. Jika plaintiff telah menarik balik mana-mana prosiding di bawah seksyen 95 dan dia bertanggungjawab membayar apa-apa kos mana-mana pihak lain dalam tindakan itu, maka jika sebelum kos itu dibayar dia kemudiannya membawa suatu tindakan bagi kausa tindakan yang sama, atau bagi kausa tindakan yang pada matannya adalah sama, Mahkamah boleh memerintahkan supaya prosiding dalam tindakan itu digantung sehingga kos itu dibayar.

Penarikan
balik
pembelaan.

98. Defendan boleh pada bila-bila masa dengan memberikan notis kepada plaintiff menarik balik pembelaannya atau sebahagian daripadanya dan hendaklah, dalam keadaan itu, dihalang daripada membela prosiding itu atau mana-mana bahagian daripadanya, mengikut mana-mana yang berkenaan.

Sulh.

99. Pihak-pihak dalam apa-apa prosiding boleh, pada mana-mana peringkat prosiding itu, mengadakan *sulh* bagi menyelesaikan pertikaian mereka mengikut apa-apa kaedah sebagaimana yang ditetapkan atau, jika tiada kaedah sedemikian, mengikut Hukum Syarak.

BAHAGIAN XIV

KETERANGAN

BAB 1

AM

100. Tertakluk kepada Enakmen ini dan Enakmen Keterangan Mahkamah Syariah (Negeri Sembilan) 2003, apa-apa fakta yang dikehendaki dibuktikan pada perbicaraan apa-apa prosiding melalui keterangan pihak-pihak atau saksi-saksi hendaklah dibuktikan dengan memeriksa pihak-pihak atau saksi-saksi itu secara lisan di dalam Mahkamah terbuka.

Keterangan hendaklah diambil secara lisan. *En. No. 12/2003.*

101. Mahkamah boleh, pada masa atau sebelum perbicaraan apa-apa prosiding, memerintahkan supaya afidavit mana-mana saksi dibacakan pada perbicaraan itu jika dalam hal keadaan kes itu difikirkannya munasabah untuk memerintahkan demikian.

Keterangan melalui afidavit.

BAB 2

SEPINA

102. (1) Sebelum suatu sepina dikeluarkan suatu permintaan dalam Borang MS 20 bagi pengeluaran sepina itu hendaklah difailkan di Mahkamah; dan permintaan itu hendaklah mengandungi nama dan alamat pihak yang meminta sepina itu dikeluarkan jika dia bertindak secara sendiri, atau nama firma dan alamat perniagaan Peguam Syarie pihak itu.

Permintaan bagi pengeluaran sepina.

(2) Pengeluaran sesuatu sepina adalah terlaksana sebaik sahaja sepina itu dimeteraikan oleh seorang pegawai Mahkamah.

(3) Sesuatu sepina hendaklah mengikut salah satu bentuk dalam Borang MS 21, MS 22 atau MS 23, mengikut kehendak kes.

Bilangan orang dalam sepina.

103. (1) Tiap-tiap sepina, selain sepina supaya dokumen atau benda dikemukakan, boleh memasukkan nama dua orang atau lebih.

(2) Sesuatu sepina supaya dokumen atau benda dikemukakan hendaklah mengandungi nama seorang sahaja.

Sepina supaya dokumen dikemukakan.

104. Mana-mana orang yang kepadanya disampaikan sepina supaya dia mengemukakan dokumen atau benda sahaja telah mematuhinya dengan secukupnya jika dia menyebabkan dokumen atau benda itu dikemukakan tanpa hadir sendiri.

Meminda sepina.

105. Jika terdapat kesilapan pada nama atau alamat mana-mana orang dalam sesuatu sepina, dan jika sepina itu belum lagi disampaikan, pihak yang atas permintaannya sepina itu dikeluarkan boleh dengan cara memfailkan permintaan kali kedua di bawah subseksyen 102(1) meminta supaya sepina itu dimeteraikan semula mengikut bentuk yang betul dengan dicatatkan dengan perkataan "Dipinda dan dimeterai semula".

Penyampaian sepina.

106. Melainkan jika diperintahkan selainnya oleh Mahkamah, sepina hendaklah disampaikan ke diri dan penyampaian itu tidaklah sah melainkan jika dilaksanakan dalam masa dua belas minggu selepas tarikh sepina itu dikeluarkan.

Jangka masa sepina.

107. Sesuatu sepina akan terus berkuat kuasa sehinggalah tamat pendengaran yang menghendaki kehadiran saksi itu.

Rekod Mahkamah.

108. (1) Seseorang pegawai Mahkamah tidak boleh dikehendaki melalui sepina untuk mengemukakan rekod Mahkamah.

(2) Jika salinan asal mana-mana rekod Mahkamah atau mana-mana dokumen yang difailkan di Mahkamah itu dikehendaki kerana apa-apa sebab khas, suatu permintaan bagi pengemukaannya bolehlah, atas permohonan pihak yang menghendaknya, dialamatkan oleh Pendaftar kepada Mahkamah itu.

(3) Tiada tanda boleh diletakkan pada mana-mana rekod atau dokumen yang dikemukakan di bawah seksyen ini.

109. (1) Sesuatu permohonan untuk mendapat suatu perintah supaya seseorang yang dikurung di dalam penjara dikemukakan di hadapan Mahkamah boleh dibuat kepada Mahkamah secara *ex parte* melalui notis dalam Borang MS 24 dan disokong dengan affidavit.

Kehadiran banduan sebagai saksi atau pihak.

(2) Melainkan jika diperintahkan selainnya oleh Mahkamah, kos membawa saksi dalam jagaan selamat dari tempat tahanan ke Mahkamah dan balik hendaklah mula-mula sekali dibayar oleh pihak yang atas permohonannya perintah itu dikeluarkan dan hendaklah menjadi kos dalam kausa.

(3) Suatu perintah oleh Mahkamah supaya orang yang sedemikian dikemukakan hendaklah dalam Borang MS 25.

110. Seseorang saksi tidak boleh dipaksa hadir berdasarkan suatu sepina melainkan jika sejumlah wang yang munasabah telah ditawarkan kepadanya untuk menampung perbelanjaannya pergi ke Mahkamah, berada di Mahkamah dan balik dari Mahkamah.

Penawaran perbelanjaan.

111. Sesuatu affidavit yang difailkan bagi maksud membuktikan penyampaian sesuatu sepina mestilah menyatakan bila, di mana, bagaimana dan oleh siapa penyampaian itu telah dilaksanakan.

Affidavit mengenai penyampaian sepina.

BAB 3

AFIDAVIT

112. Sesuatu affidavit yang hendak digunakan dalam mana-mana prosiding di Mahkamah hendaklah dibuat dengan sumpah—

Membuat affidavit.

(a) di Negeri Sembilan, di hadapan mana-mana Hakim Syarie atau Pendaftar;

- (b) di Negeri lain di Malaysia, di hadapan Hakim Syarie atau Pendaftar mengikut kehendak kes; atau
- (c) di mana-mana tempat di luar Malaysia, di hadapan mana-mana pegawai Islam Kedutaan Malaysia atau Pejabat Pesuruhjaya Tinggi Malaysia atau Konsulat atau Misi Tetap di tempat itu yang diberi kuasa untuk mengendalikan sumpah.

Bentuk
afidavit.

113. (1) Sesuatu afidavit hendaklah dalam Borang MS 26.

(2) Walau apa pun subseksyen (1), Mahkamah boleh, mengikut budi bicaranya, menerima sesuatu afidavit walaupun terdapat apa-apa ketidakteraturan dalam bentuknya.

Salinan
dokumen
hendaklah
dilampirkan
pada afidavit.

114. (1) Salinan apa-apa dokumen yang hendak digunakan berhubung dengan sesuatu afidavit hendaklah dilampirkan pada afidavit itu sebagai ekshibit.

(2) Sesuatu ekshibit bagi sesuatu afidavit hendaklah dikenal pasti melalui perakuan orang yang di hadapannya afidavit itu diangkat sumpah, dan perakuan itu hendaklah mengikut bentuk dalam Borang MS 27.

Menolak
afidavit.

115. Mahkamah boleh mengikut budi bicaranya menolak mana-mana afidavit yang kandungannya sukar dibaca atau difahami, atau yang mengandungi apa-apa tulisan antara baris, pengubahan atau pemadaman atau apa-apa kecacatan bentuk yang lain.

Pindaan.

116. (1) Suatu afidavit yang telah difailkan tidak boleh dipinda kecuali bagi maksud membetulkan apa-apa kecacatan bentuk atau kesilapan tulis.

(2) Apa-apa pindaan yang dibuat di bawah subseksyen (1) hendaklah dibuat melalui afidavit pembetulan dan hendaklah difailkan sebelum perbicaraan.

(3) Suatu afidavit tambahan boleh difailkan sebelum perbicaraan.

117. (1) Tiada afidavit boleh difailkan selepas perbicaraan dimulakan kecuali dengan kebenaran Mahkamah. Memfailkan afidavit.

(2) Tiada rayuan boleh dibuat terhadap keengganan Mahkamah untuk memberikan kebenaran di bawah subseksyen (1), kecuali dalam suatu rayuan terhadap keputusan kes pada keseluruhannya.

118. (1) Mana-mana pihak yang berhasrat hendak mempertikaikan fakta yang dideposkan dalam suatu afidavit boleh menyampaikan kepada pihak yang memfailkan afidavit itu notis tentang hasrat untuk memeriksa balas deponen itu, dan sesudah itu, jika deponen itu tidak dikemukakan bagi pemeriksaan balas, Mahkamah hendaklah, kecuali dalam hal keadaan khas, menolak atau tidak mengambil kira afidavit itu. Pemeriksaan balas.

(2) Mahkamah boleh atas kehendaknya sendiri menghendaki kehadiran mana-mana deponen untuk diperiksa mengenai afidavitnya dan, jika dia tidak hadir, boleh menolak atau tidak mengambil kira afidavit itu.

BAHAGIAN XV

PENDENGARAN

119. Kecuali sebagaimana yang diperuntukkan selainnya dalam Enakmen ini atau mana-mana undang-undang bertulis lain, semua prosiding yang dimulakan dengan saman hendaklah didengar dan diputuskan di dalam mahkamah terbuka dan semua prosiding yang dimulakan dengan permohonan hendaklah didengar dan diputuskan di dalam Kamar. Pendengaran di dalam Mahkamah.

120. (1) Mana-mana pihak boleh hadir sendiri atau melalui Peguam Syariennya, tetapi tiap-tiap pihak hendaklah hadir pada pendengaran itu kecuali jika dibenarkan selainnya oleh Mahkamah. Kehadiran.

(2) Seseorang yang tidak upaya hendaklah hadir melalui penjaga *ad litem*nya.

Ketidakhadiran
pihak-pihak.

121. (1) Jika, apabila mana-mana tindakan dipanggil untuk pendengaran—

- (a) tiada satu pihak pun hadir, Mahkamah boleh membuang tindakan itu;
- (b) defendan tidak hadir, Mahkamah boleh, tertakluk kepada bukti penyampaian wajar, mendengar dan memutuskan tindakan itu tanpa kehadirannya; atau
- (c) plaintif tidak hadir, Mahkamah boleh membuang tindakan itu dan mendengar dan memutuskan apa-apa tuntutan balas.

(2) Mahkamah hendaklah, sebelum membuat apa-apa penghakiman mengenai tuntutan plaintif di bawah perenggan (1)(b) atau tuntutan balas defendan di bawah perenggan (1)(c), mengarahkan plaintif atau defendan, mengikut mana-mana yang berkenaan, mengangkat sumpah *istizhar*.

(3) Jika terdapat lebih daripada seorang plaintif atau defendan dan hanya seorang sahaja daripada mereka yang hadir, Mahkamah boleh mendengar tindakan itu terhadap pihak yang hadir itu dan memutuskan tindakan itu terhadap pihak-pihak yang tidak hadir mengikut subseksyen (1) atau (2).

(4) Mahkamah boleh mengikut budi bicaranya dalam mana-mana hal yang dinyatakan dalam subseksyen (1) atau (3) memerintahkan penangguhan.

Tuntutan
balas.

122. Penggantungan, penarikan balik, pembatalan atau pembuangan tuntutan plaintif tidak boleh menghalang suatu tuntutan balas didengar dan diputuskan.

Tuntutan
bersama.

123. Jika penghakiman diberikan bagi sejumlah wang atas tuntutan dan tuntutan balas kedua-duanya, Mahkamah boleh menolak satu daripada yang satu lagi dan memberikan penghakiman bagi bakinya sahaja tetapi tanpa menjejaskan kuasa Mahkamah untuk membuat apa-apa perintah tentang kos sebagaimana yang difikirkannya adil.

124. Mahkamah hendaklah merekodkan keterangan yang diberikan dan, setakat yang didapati perlu, penghujahan undang-undang yang dibuat, termasuk apa-apa bantahan terhadap keterangan, dan boleh merekodkan apa-apa pemerhatian tentang tingkah laku saksi dan perkara material yang lain.

Nota
keterangan.

125. (1) Dokumen atau ekshibit lain yang dikemukakan sebagai keterangan dan diterima hendaklah ditanda dan, melainkan jika Mahkamah memerintahkan selainnya, dokumen atau ekshibit itu atau salinan dokumen atau ekshibit itu hendaklah disimpan di dalam Mahkamah sementara menanti prosiding itu berakhir dan sehingga habis tempoh masa untuk rayuan.

Dokumen
atau ekshibit.

(2) Bagi maksud pengenalpastian, hendaklah juga ditanda sesuatu dokumen atau ekshibit lain yang dikemukakan sebagai keterangan tetapi telah ditolak.

126. (1) Tertakluk kepada subseksyen (2)—

Susunan
ucapan.

(a) plaintif hendaklah memulakan dengan membuka kesnya; dan

(b) setiap pihak boleh, sebelum mengemukakan apa-apa keterangan, membuka kesnya.

(2) Hakim yang di hadapannya suatu tindakan didengar boleh memberikan arahan tentang pihak yang akan memulakan dan susunan ucapan pada perbicaraan itu, dan tertakluk kepada apa-apa arahan sedemikian, pihak yang akan memulakan hendaklah mempunyai hak memulakan penggulungan kesnya.

(3) Apabila plaintif telah mengemukakan semua keterangan bagi kesnya, Hakim hendaklah memanggil defendan untuk mengemukakan keterangan bagi menjawab tuntutan plaintif, dan dalam hal sedemikian defendan hendaklah diberi pilihan sama ada hendak mengemukakan keterangan atau mengemukakan hujah bahawa tiada kes perlu dijawab.

(4) Jika defendan memilih untuk mengemukakan keterangan, Hakim hendaklah merekodkan keterangan yang dikemukakan sedemikian, dan setelah defendan memberikan semua keterangan bagi pihaknya, Hakim hendaklah meminta defendan membuat penghujahan untuk menutup kesnya.

(5) Apabila defendan telah menutup kesnya, Hakim hendaklah meminta plaintif mengemukakan hujahnya untuk menjawab hujah defendan dan untuk menutup kesnya.

(6) Walau apa pun apa-apa jua dalam seksyen ini tetapi tertakluk kepada subseksyen (7) dan (8), Hakim boleh memerintahkan mana-mana pihak supaya mengemukakan hujah bertulis mengikut apa-apa susunan dan dalam apa-apa tempoh sebagaimana yang diarahkannya.

(7) Jika defendan memilih untuk tidak mengemukakan apa-apa keterangan tetapi memilih untuk mengemukakan hujah bahawa tiada kes untuk dijawab, Hakim hendaklah —

- (a) merekodkan penghujahan defendan; dan
- (b) mengarahkan defendan mengangkat sumpah menafikan tuntutan plaintif, dan jika defendan enggan mengangkat sumpah sedemikian, Hakim hendaklah, tertakluk kepada subseksyen (8), membuang kes defendan dan membenarkan tuntutan plaintif.

(8) Sebelum Mahkamah membenarkan tuntutan plaintif di bawah subseksyen (7), Mahkamah hendaklah —

- (a) mendengar dan merekodkan penghujahan plaintif dalam menutup kesnya; dan
- (b) mengarahkan plaintif mengangkat sumpah mengakui kebenaran tuntutan, dan jika plaintif enggan mengangkat sumpah sedemikian, Mahkamah hendaklah membuang kesnya.

pihak untuk mengemukakan keterangan dan boleh memeriksa mana-mana tempat atau barang.

128. (1) Jika seseorang Hakim telah memulakan perbicaraan mana-mana prosiding dan kerana apa-apa sebab tidak dapat menamatkan perbicaraan itu, seorang Hakim yang lain boleh dengan persetujuan semua pihak menyambung perbicaraan itu dan memberikan penghakiman. Perbicaraan tidak tamat.

(2) Jika persetujuan yang disebut dalam subseksyen (1) tidak diperolehi, maka hendaklah diadakan suatu perbicaraan semula.

129. Mahkamah boleh dari semasa ke semasa menangguhkan atau memindahkan mana-mana perbicaraan dari satu tempat ke satu tempat yang lain, dan boleh mengenakan apa-apa syarat apabila berbuat demikian. Penangguhan.

BAHAGIAN XVI

PENGHAKIMAN DAN PERINTAH

130. (1) Tiap-tiap Hakim perbicaraan hendaklah menyampaikan penghakiman bertulis. Penghakiman.

(2) Kecuali dalam hal prosiding di dalam Kamar, Hakim perbicaraan hendaklah, tertakluk kepada subseksyen (3), mengumumkan penghakimannya di Mahkamah terbuka.

(3) Apabila seseorang Hakim yang telah membicarakan mana-mana prosiding tidak dapat kerana apa-apa sebab mengumumkan penghakiman, penghakiman yang ditulis olehnya boleh dibacakan di Mahkamah terbuka oleh mana-mana Hakim lain atau oleh Pendaftar.

(4) Semua penghakiman yang diumumkan di bawah seksyen ini hendaklah menjadi sebahagian daripada rekod kes.

Penghakiman
persetujuan.

131. Penghakiman atas pengakuan atau persetujuan pihak-pihak, termasuk *sulh*, boleh direkodkan oleh Mahkamah pada bila-bila masa.

Terma
penghakiman
atau perintah
hendaklah
ditetapkan
oleh
Mahkamah.

132. Mahkamah hendaklah menetapkan terma sesuatu penghakiman atau perintah dalam penghakiman atau perintah itu.

Bila ansuran
kena dibayar.

133. Jika apa-apa perintah dibuat bagi pembayaran secara ansuran dalam sesuatu bulan tertentu, ansuran itu hendaklah, jika tiada apa-apa arahan yang sebaliknya, disifatkan kena dibayar pada hari pertama dalam bulan yang berikutnya dan pada hari pertama dalam setiap bulan yang berturutan.

Perintah
ansuran.

134. (1) Mana-mana penghutang yang terhadapnya penghakiman telah atau akan diberikan boleh memohon kepada Mahkamah—

- (a) untuk mendapatkan kebenaran membayar hutang penghakiman itu secara ansuran; atau
- (b) jika suatu perintah bagi bayaran secara ansuran telah dibuat, untuk mendapatkan kebenaran membayar dengan ansuran yang lebih rendah, dan Mahkamah boleh, selepas mendengar pihak-pihak, membuat apa-apa perintah yang difikirkannya *'adil*.

(2) Jika apa-apa ansuran yang dibenarkan dengan perintah di bawah subseksyen (1) tertunggak selama tempoh lebih daripada satu bulan, perintah itu hendaklah disifatkan telah terbatal dan pemiutang penghakiman bolehlah menjalankan pelaksanaan bagi mendapatkan kesemua amaun yang pada masa itu kena dibayar atas penghakiman itu, tetapi penghutang penghakiman itu boleh memohon untuk mendapatkan perintah yang lain.

(3) Mana-mana pihak boleh, jika suatu perintah pembayaran secara ansuran telah dibuat, memohon supaya

perintah itu dibatalkan atau ansuran itu ditambah atau dikurangkan dan Mahkamah boleh, selepas mendengar pihak-pihak, membuat apa-apa perintah yang difikirkannya adil.

135. (1) Tiap-tiap penghakiman atau perintah yang menghendaki mana-mana orang melakukan apa-apa perbuatan, selain pembayaran wang, hendaklah menyatakan masa yang dalamnya perbuatan itu hendaklah dilakukan, dan jika masa tidak dinyatakan sedemikian, perbuatan itu hendaklah dilakukan dalam masa tujuh hari dari tarikh penghakiman atau perintah itu.

Penghakiman, dsb. yang menghendaki perbuatan dilakukan; masa untuk melakukannya.

(2) Jika orang yang dikehendaki melakukan perbuatan itu hadir sendiri atau diwakili oleh Peguam Syariinya semasa penghakiman atau perintah diberikan atau dibuat, maka salinan penghakiman atau perintah itu tidak perlu disampaikan kepadanya.

(3) Jika orang yang dikehendaki melakukan perbuatan itu tidak hadir sendiri atau tidak diwakili, tiada prosiding untuk penangkapan atau pengkomitannya boleh diambil melainkan jika suatu salinan penghakiman atau perintah itu yang diendorskan dengan notis dalam Borang MS 28, telah disampaikan kepadanya.

136. Tiap-tiap penghakiman atau perintah hendaklah ditarik dan hendaklah berkuat kuasa dari tarikh penghakiman atau perintah itu diberikan atau dibuat.

Tarikh penghakiman atau perintah.

137. Sesuatu penghakiman bagi menghantARSERAHKAN harta alih hendaklah menyatakan amaun wang yang hendaklah dibayar sebagai ganti jika penghantARSERAHKAN itu tidak dapat dibuat.

Penghakiman bagi harta alih.

BAHAGIAN XVII

RAYUAN

138. Dalam Bahagian ini “keputusan” termasuk penghakiman atau perintah.

Tafsiran.

Notis rayuan.

139. (1) Sesuatu rayuan terhadap keputusan Mahkamah Rendah Syariah hendaklah dibuat kepada Mahkamah Tinggi Syariah, dan rayuan terhadap keputusan Mahkamah Tinggi Syariah hendaklah dibuat kepada Mahkamah Rayuan Syariah.

(2) Suatu rayuan hendaklah dibuat dengan memberikan notis rayuan dalam Borang MS 29.

(3) Seseorang perayu boleh merayu terhadap keseluruhan atau mana-mana bahagian daripada sesuatu keputusan.

(4) Notis rayuan hendaklah difailkan dalam masa empat belas hari dari hari keputusan itu diumumkan, dan hendaklah menyatakan sama ada keseluruhan atau sebahagian sahaja, dan bahagian yang mana, keputusan itu yang dirayukan.

(5) Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat hendaklah, apabila menerima notis rayuan itu dan setelah dibayar fi yang ditetapkan, membekalkan kepada perayu salinan diperakui bagi nota-nota keterangan dan penghakiman.

(6) Sebaik sahaja salinan diperakui itu siap, Mahkamah hendaklah memberitahu perayu dalam Borang MS 30.

(7) Dalam masa empat belas hari dari penerimaan pemberitahuan di bawah subseksyen (6), perayu hendaklah, melainkan jika diperintahkan selainnya oleh Mahkamah —

- (a) mendepositkan di Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat sejumlah wang yang pada pendapat Pendaftar dapat menampung kos menyediakan bilangan salinan yang mencukupi bagi rekod rayuan untuk kegunaan Mahkamah yang mendengar rayuan dan pihak-pihak dalam rayuan itu; dan
- (b) menyerahkan simpanan di Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat sejumlah wang sebagaimana yang diarahkan oleh Mahkamah sebagai jaminan untuk kos rayuan.

(8) Notis rayuan hendaklah disampaikan oleh perayu dalam masa yang dihadkan bagi pemfailan rayuan kepada semua pihak yang terlibat dengan rayuan itu atau kepada Peguam Syarie mereka masing-masing.

140. Seseorang responden dalam mana-mana rayuan boleh, dalam masa tujuh hari dari tarikh penyampaian notis rayuan itu kepadanya, memfailkan di Mahkamah yang mendengar rayuan dan menyampaikan kepada perayu notis dalam Borang MS 31 tentang cadangannya untuk mengemukakan hujah pada pendengaran rayuan itu bahawa keputusan yang dirayukan itu patut diubah. Notis rayuan
balas.

141. (1) Dalam masa empat belas hari dari tarikh penerimaan pemberitahuan di bawah subseksyen 139 (6), perayu hendaklah mengemukakan alasan rayuan dalam lima salinan kepada Pendaftar Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat yang dialamatkan kepada Mahkamah yang mendengar rayuan itu. Alasan
rayuan.

(2) Tiap-tiap alasan rayuan hendaklah menyatakan dengan ringkas isi penghakiman yang dirayukan itu dan hendaklah mengandungi butir-butir yang jelas tentang undang-undang atau fakta-fakta yang mengenainya rayuan itu dibuat dan, kecuali dengan kebenaran Mahkamah yang mendengar rayuan itu, perayu tidak boleh dibenarkan semasa pendengaran rayuan itu bersandar kepada apa-apa alasan selain alasan-alasan yang dinyatakan dalam alasan rayuan itu.

142. (1) Apabila perayu yang diwakili oleh Peguam Syarie telah mematuhi kehendak-kehendak seksyen 139 dan 141, perayu hendaklah menyediakan salinan rekod rayuan yang dikehendaki dan rekod itu hendaklah mengandungi salinan— Rekod
rayuan jika
perayu
diwakili.

(a) pliding;

(b) nota keterangan;

- (c) alasan penghakiman;
- (d) notis rayuan;
- (e) alasan rayuan;
- (f) semua ekshibit dokumentar; dan
- (g) senarai ekshibit bukan dokumentar jika ada yang diserahkan simpan di Mahkamah.

(2) Dua salinan rekod rayuan itu hendaklah difailkan di Mahkamah yang mendengar rayuan itu dalam masa enam minggu selepas penerimaan pemberitahuan daripada Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat yang menyatakan bahawa salinan diperakui bagi nota-nota keterangan dan alasan-alasan penghakiman sudah siap.

(3) Perayu hendaklah dalam tempoh yang dihadkan bagi memfailkan rekod itu menyampaikan suatu salinannya kepada setiap pihak yang kepadanya notis rayuan itu telah disampaikan.

Rekod rayuan jika perayu tidak diwakili atau merayu sebagai orang miskin.

143. (1) Jika perayu telah mematuhi kehendak seksyen 139 dan 141 dan perayu itu tidak diwakili oleh Peguam Syarie atau Mahkamah yang mendengar rayuan itu telah membenarkan perayu merayu sebagai orang miskin, Mahkamah yang terhadapnya keputusannya rayuan dibuat hendaklah menyediakan bilangan salinan rekod yang dikehendaki dan rekod rayuan itu hendaklah mengandungi salinan dokumen-dokumen yang disebut dalam subseksyen 142(1).

(2) Sebaik sahaja rekod rayuan itu siap, Mahkamah yang terhadapnya keputusannya rayuan itu dibuat hendaklah menyampaikan kepada perayu notis dalam Borang MS 32.

(3) Atas permintaan perayu dan, jika deposit yang disebut dalam subseksyen 139 (7) tidak mencukupi, apabila dibayar oleh perayu sejumlah wang tambahan yang

mencukupi untuk membayar kos bagi menyediakan rekod rayuan, Pendaftar hendaklah —

- (a) membekali perayu dengan suatu salinan rekod rayuan dan salinan tambahan yang mencukupi untuk penyampaian kepada responden atau responden-responden; dan
- (b) menghantar kepada Mahkamah yang mendengar rayuan itu salinan-salinan selebihnya rekod itu.

144. Pemfailan suatu notis rayuan tidaklah berkuat kuasa sebagai penggantungan pelaksanaan, tetapi Mahkamah boleh, atas permohonan dan apabila sebab yang mencukupi ditunjukkan, menggantung pelaksanaan atas apa-apa terma sebagaimana yang difikirkannya patut.

Penggantungan pelaksanaan sementara menanti rayuan.

145. Mahkamah yang mendengar rayuan hendaklah menyatakan alasan penghakimannya secara bertulis.

Penghakiman hendaklah menyatakan alasan.

146. Apabila salah satu pihak telah mengambil perintah Mahkamah yang mendengar rayuan itu dan telah mengemukakan perintah itu kepada Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat, Mahkamah yang terhadap keputusannya rayuan itu dibuat hendaklah melaksanakan perintah itu mengikut peruntukan Enakmen ini.

Pelaksanaan penghakiman atas rayuan.

BAHAGIAN XVIII

PENGUATKUASAAN DAN PELAKSANAAN

BAB 1

AM

147. (1) Tiap-tiap orang yang diarahkan oleh mana-mana penghakiman supaya melakukan apa-apa perbuatan hendaklah mematuhi tanpa desakan, dan tidaklah perlu disampaikan kepadanya penghakiman itu atau apa-apa notis penghakiman itu kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dalam subseksyen 135(3).

Kewajipan mematuhi.

(2) Seseorang penghutang penghakiman hendaklah dari semasa ke semasa memberitahu Mahkamah alamat tempat tinggalnya yang terakhir dan kegagalan mematuhi kehendak subseksyen ini hendaklah disifatkan sebagai penghinaan mahkamah.

BAB 2

PENGUATKUASAAN

Penguat-kuasaan penghakiman, dsb. bagi pembayaran wang.

148. (1) Tertakluk kepada Enakmen ini, suatu penghakiman atau perintah bagi pembayaran wang, selain penghakiman atau perintah bagi pembayaran wang ke dalam Mahkamah, bolehlah dikuatkuasakan melalui satu atau lebih daripada satu cara yang berikut, iaitu—

- (a) perintah penyitaan dan penjualan;
- (b) prosiding *hiwalah*; atau
- (c) dalam hal apabila seksyen 151 terpakai, perintah pengkomitan.

(2) Tertakluk kepada Enakmen ini, sesuatu penghakiman atau perintah bagi pembayaran wang ke dalam Mahkamah boleh dikuatkuasakan, dalam hal jika seksyen 151 terpakai, melalui perintah pengkomitan.

(3) Subseksyen (1) dan (2) tidaklah menjejaskan apa-apa remedi lain yang ada bagi menguatkuasakan sesuatu penghakiman atau perintah bagi pembayaran wang di bawah mana-mana undang-undang bertulis lain, atau kuasa Mahkamah untuk mengkomitkan ke penjara seseorang yang ingkar membayar wang yang telah dihakimkan atau diperintahkan supaya dibayar olehnya.

Penguatkuasaan penghakiman bagi pemilikan harta tak alih.

149. (1) Tertakluk kepada Enakmen ini, suatu penghakiman atau perintah bagi pemberian pemilikan harta tak alih bolehlah dikuatkuasakan melalui satu atau lebih daripada cara yang berikut, iaitu—

- (a) perintah pemilikan; atau

(b) dalam hal apabila seksyen 151 terpakai, perintah pengkomitan.

(2) Suatu perintah pemilikan tidak boleh diberikan melainkan jika telah ditunjukkan bahawa tiap-tiap orang yang mempunyai milikan sebenar keseluruhan atau mana-mana bahagian harta tak alih itu telah menerima notis prosiding itu sebagaimana yang didapati mencukupi oleh Mahkamah untuk membolehkannya memohon kepada Mahkamah untuk mendapatkan apa-apa relief yang dia mungkin berhak untuk mendapatkannya.

(3) Suatu perintah pemilikan boleh mengandungi peruntukan bagi menguatkuasakan pembayaran apa-apa wang yang dihakimkan atau diperintahkan supaya dibayar menurut penghakiman atau perintah yang hendak dikuatkuasakan itu.

150. (1) Tertakluk kepada Enakmen ini, suatu penghakiman atau perintah bagi penghantarserahan apa-apa harta alih yang tidak memberi orang yang terhadapnya penghakiman itu diberikan atau perintah itu dibuat pilihan membayar nilai tertaksir harta itu bolehlah dikuatkuasakan melalui satu atau lebih daripada satu cara yang berikut, iaitu—

Penguatkuasan
penghakiman
bagi
penghantar-
serahan harta
alih.

(a) perintah penghantarserahan untuk mendapatkan kembali harta itu tanpa peruntukan pilihan bagi mendapatkan kembali nilai tertaksir harta itu (kemudian daripada ini disebut “perintah penghantarserahan khusus”); atau

(b) dalam hal apabila seksyen 151 terpakai, perintah pengkomitan.

(2) Tertakluk kepada Enakmen ini, sesuatu penghakiman atau perintah bagi penghantarserahan apa-apa harta alih atau pembayaran nilai tertaksir harta itu bolehlah dikuat

kuasakan melalui satu atau lebih daripada satu cara yang berikut, iaitu—

- (a) perintah penghantarserahan untuk mendapatkan kembali harta itu atau nilai tertaksirnya;
- (b) dengan kebenaran Mahkamah, perintah penghantarserahan khusus; atau
- (c) dalam hal apabila seksyen 151 terpakai, perintah pengkomitan.

(3) Sesuatu perintah penghantarserahan khusus, dan sesuatu perintah penghantarserahan untuk mendapatkan kembali apa-apa harta alih atau nilai tertaksirnya, boleh mengandungi peruntukan bagi menguatkuasakan pembayaran apa-apa wang yang dihakamkan atau diperintahkan oleh penghakiman atau perintah yang hendak dikuatkuasakan oleh perintah itu supaya dibayar.

(4) Sesuatu penghakiman atau perintah bagi pembayaran nilai tertaksir apa-apa harta alih bolehlah dikuatkuasakan melalui cara yang sama seperti mana-mana penghakiman atau perintah lain bagi pembayaran wang.

Penguat-kuasaan penghakiman untuk melakukan atau menahan diri daripada melakukan sesuatu perbuatan.

151. (1) Jika—

- (a) seseorang yang dikehendaki oleh sesuatu penghakiman atau perintah supaya melakukan sesuatu perbuatan dalam masa yang dinyatakan dalam penghakiman atau perintah itu enggan atau abai melakukannya dalam masa itu atau dalam masa yang dilanjutkan atau dipendekkan di bawah seksyen 238, mengikut mana-mana yang berkenaan; atau
- (b) seseorang mengingkari suatu penghakiman atau perintah yang menghendaknya supaya menahan diri daripada melakukan sesuatu perbuatan,

maka, tertakluk kepada Enakmen ini, penghakiman atau perintah itu bolehlah dikuatkuasakan melalui satu atau lebih daripada satu cara yang berikut, iaitu—

(aa) dengan kebenaran Mahkamah, perintah pengkomitan; atau

(bb) jika orang itu ialah suatu pertubuhan perbadanan, dengan kebenaran Mahkamah, perintah pengkomitan terhadap mana-mana pengarah atau pegawai yang bertanggungjawab bagi pengurusan pertubuhan perbadanan itu.

(2) Jika sesuatu penghakiman atau perintah menghendaki seseorang melakukan sesuatu perbuatan dalam masa yang dinyatakan dalamnya dan suatu perintah dibuat kemudiannya di bawah seksyen 152 menghendaki perbuatan itu dilakukan dalam suatu masa yang lain, maka sebutan dalam subseksyen (1) mengenai penghakiman atau perintah hendaklah ditafsirkan sebagai sebutan mengenai perintah yang dibuat di bawah seksyen 152.

(3) Jika di bawah mana-mana penghakiman atau perintah yang menghendaki penghantarserahan apa-apa harta alih, orang yang boleh dikenakan pelaksanaan mempunyai pilihan untuk membayar nilai tertaksir harta itu, dan penghakiman atau perintah itu tidak boleh dikuatkuasakan melalui perintah pengkomitan di bawah subseksyen (1), maka Mahkamah boleh, atas permohonan orang yang berhak menguatkuasakan penghakiman atau perintah itu, membuat suatu perintah yang menghendaki orang mula-mula disebut itu menghantarserahkan harta itu kepada pemohon dalam masa yang dinyatakan dalam perintah itu dan perintah itu bolehlah dilaksanakan sedemikian.

(4) Permohonan di bawah subseksyen (3) hendaklah dibuat dalam Borang MS 33 dan disokong dengan afidavit dan suatu salinan permohonan dan afidavit itu hendaklah disampaikan kepada orang yang terhadapnya perintah itu hendak dikuatkuasakan.

Kuasa
Mahkamah
untuk
menetapkan
masa.

152. (1) Walaupun sesuatu penghakiman atau perintah yang menghendaki seseorang melakukan sesuatu perbuatan menyatakan masa yang dalamnya perbuatan itu hendaklah dilakukan, Mahkamah boleh, atas apa-apa terma yang difikirkannya adil, membuat perintah yang menghendaki perbuatan itu dilakukan dalam apa-apa masa yang dinyatakan dalam perintah itu.

(2) Jika sesuatu penghakiman atau perintah yang menghendaki seseorang melakukan sesuatu perbuatan tidak menyatakan masa yang dalamnya perbuatan itu hendaklah dilakukan, Mahkamah hendaklah mempunyai kuasa untuk membuat suatu perintah kemudiannya yang menghendaki perbuatan itu dilakukan dalam apa-apa masa yang dinyatakan dalam perintah itu.

(3) Permohonan untuk mendapatkan suatu perintah di bawah seksyen ini hendaklah dibuat dalam Borang MS 34 dan salinan permohonan itu hendaklah, walau apa pun apa-apa peruntukan lain Enakmen ini, disampaikan kepada orang yang dikehendaki melakukan perbuatan yang berkenaan.

Pelaksanaan
oleh atau
terhadap
orang yang
bukan pihak.

153. (1) Mana-mana orang, yang bukan pihak dalam sesuatu kausa atau perkara, yang mendapat suatu perintah atau yang bagi faedahnya suatu perintah dibuat, berhak menguatkuasakan pematuhan perintah itu melalui proses yang sama seolah-olah dia pihak dalam kausa atau perkara itu.

(2) Mana-mana orang, yang bukan pihak dalam sesuatu kausa atau perkara, yang terhadapnya pematuhan kepada mana-mana penghakiman atau perintah boleh dikuatkuasakan, boleh dikenakan proses yang sama bagi menguatkuasakan pematuhan penghakiman atau perintah itu seolah-olah dia pihak dalam kausa atau perkara itu.

BAB 3

PELAKSANAAN

154. (1) Sesuatu perintah pelaksanaan bagi menguatkuasakan sesuatu penghakiman atau perintah tidak boleh dikeluarkan tanpa kebenaran Mahkamah—

Kebenaran untuk mengeluarkan perintah pelaksanaan.

- (a) jika penghakiman atau perintah itu tertakluk kepada apa-apa syarat atau kontingensi;
- (b) jika pada bila-bila masa enam tahun atau lebih telah berlalu sejak tarikh penghakiman atau perintah itu;
- (c) jika apa-apa perubahan telah berlaku disebabkan kematian, serah hak atau selainnya pada pihak-pihak yang berhak atau yang boleh dikenakan pelaksanaan di bawah penghakiman atau perintah itu;
- (d) jika pemiutang penghakiman berhasrat untuk menguatkuasakan penghakiman itu terhadap mana-mana orang selain penghutang penghakiman yang dinamakan dalam penghakiman itu;
- (e) jika suatu perintah pengkomitan masih berkuat kuasa;
- (f) kecuali sebagaimana yang diperuntukkan dalam subseksyen 134(2), jika suatu perintah untuk pembayaran secara ansuran masih berkuat kuasa; atau
- (g) jika pelaksanaan telah digantung oleh Mahkamah.

(2) Permohonan untuk mendapatkan kebenaran pelaksanaan boleh dibuat secara *ex parte*, tetapi Mahkamah boleh memerintahkan supaya permohonan itu disampaikan kepada mana-mana pihak atau orang tertentu.

(3) Mahkamah hendaklah, jika Mahkamah berpuas hati bahawa perintah pelaksanaan itu patut dikeluarkan, memberikan kelulusan mengikut permohonan itu.

- Mengeluarkan perintah pelaksanaan. **155.** Tertakluk kepada seksyen 154, pemiutang penghakiman boleh mengemukakan kepada Pendaftar suatu perintah bagi pelaksanaan dalam Borang MS 35 dan Pendaftar, jika didapati tiada sebab mengapa pelaksanaan tidak boleh dikeluarkan, hendaklah menandatangani dan memeteraikan perintah itu dalam dua salinan, memfailkan satu salinannya dan menyerahkan yang satu lagi kepada bailif bagi pelaksanaan.
- Mengendorskan masa penyerahan. **156.** Bailif hendaklah mengendorskan dalam mana-mana perintah bagi pelaksanaan tarikh dan masa perintah itu diserahkan kepadanya.
- Fi dan perbelanjaan yang akan dilevikan. **157.** Semua perbelanjaan dan fi pelaksanaan, termasuk kos bagi pelaksanaan Peguam Syarie, hendaklah dilevikan sebagai tambahan kepada hutang penghakiman.
- Penunaian. **158.** Jika Mahkamah berpuas hati bahawa penghutang penghakiman telah menunaikan penghakiman itu, Mahkamah boleh, atas permohonan penghutang penghakiman itu, merekodkan dalam Daftar *Mal* bahawa penghakiman itu telah ditunaikan.
- Jenis pelaksanaan. **159.** (1) Suatu perintah bagi pelaksanaan boleh mengarahkan bailif supaya mengambil mana-mana satu atau lebih daripada satu tindakan yang berikut:
- (a) mendapatkan apa-apa jumlah wang yang kena dibayar dengan menyita dan menjual harta alih penghutang penghakiman itu;
 - (b) menahan harta alih penghutang penghakiman itu yang berada dalam milik atau kawalan pihak ketiga (kemudian daripada ini disebut "*muhal 'alaih*") atau hutang yang kena dibayar oleh *muhal 'alaih* kepada penghutang penghakiman itu;
 - (c) menyita dan menghantARSERAHKAN kepada pemiutang penghakiman itu apa-apa barang yang diperintahkan supaya dihantARSERAHKAN oleh penghutang penghakiman itu; atau

(d) menahan pendapatan penghutang penghakiman itu.

(2) Tiap-tiap perintah bagi pelaksanaan—

(a) hendaklah menyatakan mengikut cara yang mana sebagaimana yang dinyatakan di bawah subseksyen (1) pelaksanaan itu hendak dijalankan; dan

(b) hendaklah memperihalkan dengan khusus harta yang dimaksudkan oleh perintah itu.

(3) Mahkamah boleh, atas permohonan mana-mana pemiutang penghakiman, mengeluarkan suatu perintah pelaksanaan selanjutnya berkenaan dengan harta yang berlainan atau cara pelaksanaan yang berlainan daripada yang telah dinyatakan dalam perintah pelaksanaan yang sedang berkuat kuasa.

160. Peruntukan-peruntukan yang berikut hendaklah terpakai apabila pelaksanaan dengan cara penyitaan dan penjualan diperintahkan bagi apa-apa harta:

Penyitaan
dan
penjualan.

(a) bailif hendaklah—

(i) tertakluk kepada peruntukan kemudian daripada ini, mengambil harta itu dan meletakkannya dalam jagaannya;

(ii) jika harta itu terdiri daripada syer, saham, debentur atau bon yang tidak boleh dipindahkan melalui penghantarserahan, dalam apa-apa pinjaman atau kumpulan wang, menyampaikan kepada pihak berkuasa yang berkenaan suatu salinan perintah bagi pelaksanaan dalam Borang MS 36 bersama-sama dengan perihalan yang mencukupi mengenai syer, saham, debentur atau bon yang disita itu, dan sesudah itu tiada pemindahan syer, saham, debentur atau bon itu boleh didaftarkan kecuali dengan kebenaran Mahkamah, dan

apa-apa faedah atau dividen berkenaan dengan syer, saham, debentur atau bon itu hendaklah dibayar ke dalam Mahkamah sehingga Mahkamah memerintahkan selainnya atau membenarkan pemindahannya;

- (b) selepas harta itu disita, apa-apa pemberimilikan atau pelupusan harta yang disita itu, selain dengan kebenaran Mahkamah, tidak sah terhadap bailif, dan perbuatan itu adalah juga suatu penghinaan Mahkamah;
- (c) pada bila-bila masa sebelum penjualan, pemiutang penghakiman boleh meminta bailif melepaskan apa-apa harta tertentu, dan pelepasan itu tidak boleh disifatkan sebagai suatu penghentian pada keseluruhan pelaksanaan;
- (d) pada bila-bila masa sebelum penjualan, pemiutang penghakiman boleh menghentikan pelaksanaan itu, dan bailif hendaklah sesudah itu memulangkan perintah bagi pelaksanaan itu kepada Mahkamah;
- (e) bailif hendaklah, melainkan jika harta yang disita itu merupakan wang, meneruskan penjualan harta itu mengikut Bahagian ini; dan
- (f) bailif hendaklah, selepas pelaksanaan selesai, membuat suatu penyata berhubung dengan pelaksanaan itu dan mengemukakannya kepada Pendaftar.

Hiwalah.

161. (1) Dalam seksyen ini, "harta" termasuk suatu hutang yang kena dibayar oleh *muhal'alaih* kepada penghutang penghakiman.

(2) Peruntukan yang berikut hendaklah terpakai jika pelaksanaan diperintahkan melalui penahanan harta dalam milik atau kawalan seseorang *muhal'alaih*:

- (a) bailif hendaklah menyampaikan kepada *muhal'alaih* suatu notis *hiwalah* dalam Borang MS 37, dan notis dalam Borang MS 38 hendaklah digunakan jika harta itu berada di dalam Mahkamah;

- (b) segala harta yang dinyatakan dalam notis *hiwalah* hendaklah ditahan dari masa penyampaian notis itu kepada *muhal'alaih* setakat atau pada nilai yang disebut dalam notis itu, dan apa-apa pemberimilikan atau pelupusan harta itu yang bertentangan dengan terma-terma notis itu, kecuali dengan kebenaran Mahkamah, tidak sah terhadap bailif, dan perbuatan itu juga suatu penghinaan mahkamah;
- (c) *muhal'alaih* boleh membayar kepada bailif amaun yang dituntut atau boleh menghantARSERAHAN kepadanya harta yang ditahan itu;
- (d) jika *muhal'alaih* tidak membuat pembayaran atau penghantARSERAHAN itu, bailif boleh menyampaikan kepadanya suatu saman *hiwalah* dalam Borang MS 39 dan Mahkamah hendaklah memeriksanya tentang harta yang ditahan itu:

Dengan syarat bahawa—

- (i) tiada saman yang sedemikian boleh dikeluarkan kepada seseorang penjawat awam berkenaan wang atau harta dalam miliknya atas sifatnya yang sedemikian, melainkan dengan kebenaran Mahkamah dan dengan kebenaran bertulis Perbendaharaan; dan
 - (ii) tiada saman yang sedemikian boleh dikeluarkan dalam hal wang, kumpulan wang pelaburan atau harta di dalam mana-mana Mahkamah;
- (e) Mahkamah boleh mendengar keterangan lain mengenai mana-mana saman *hiwalah*;
 - (f) selepas mendengar saman itu, Mahkamah boleh membuat suatu perintah pembayaran atau penghantARSERAHAN dan boleh memerintahkan pelaksanaan dikeluarkan terhadap *muhal'alaih*

mengenai apa-apa harta dalam tangannya yang didapati telah ditahan dengan sah, seolah-olah *muh'al'alaih* itu sendiri ialah penghutang penghakiman bagi amaun yang dituntut terhadap penghutang penghakiman yang asal, atau bagi amaun atau nilai harta dalam tangan *muh'al'alaih*, mengikut mana yang kurang;

(g) Mahkamah —

- (i) boleh memerintahkan kos terhadap *muh'al'alaih* dan boleh membenarkan atau tidak membenarkan *muh'al'alaih* itu menuntut kos itu daripada penghutang penghakiman;
 - (ii) boleh membenarkan kos kepada *muh'al'alaih* terhadap pemiutang penghakiman, dan boleh memberikan atau tidak memberikan kebenaran untuk menjadikan kos itu sebagai kos pelaksanaan;
- (h) jika hutang yang kena dibayar secara ansuran menurut suatu penghakiman ditahan, *muh'al'alaih* tidaklah bertanggung membuat pembayaran kecuali mengikut perintah ansuran itu;
- (i) pembayaran oleh *muh'al'alaih* di bawah seksyen ini hendaklah menjadi suatu pelepasan yang sah terhadap penghutang penghakiman;
- (j) bailif boleh, atas permintaan pemiutang penghakiman dan hendaklah, jika diperintahkan sedemikian oleh Mahkamah, menarik balik mana-mana notis *hiwalah* atau saman *hiwalah*;
- (k) sesuatu notis *hiwalah* hendaklah disifatkan telah terbatal tiga bulan selepas penyampaian, melainkan jika prosiding di bawah saman itu masih belum selesai atau Mahkamah memerintahkan selainnya.

jika suatu perintah pelaksanaan telah dibuat, digunakan dengan kebenaran Mahkamah untuk menunaikan hutang penghakiman itu, dan pelaburan serta harta selain wang boleh diperintahkan supaya dijual untuk tujuan itu.

163. Jika pelaksanaan melalui penyitaan dan penghantarserahan sesuatu barang diperintahkan—

Penyitaan dan penghantarserahan.

- (a) bailif hendaklah menyita barang itu dan setelah dibayar semua perbelanjaan yang kena dibayar, hendaklah menghantarserahkannya kepada pemiutang penghakiman;
- (b) perintah pelaksanaan itu boleh, jika pemiutang penghakiman, berhasrat sedemikian, memerintahkan bahawa jika barang itu tidak ditemui, nilainya, seperti yang terdapat dalam penghakiman asal itu atau atas permohonan yang kemudian kepada Mahkamah, hendaklah dilevikan;
- (c) perintah di bawah perenggan (b) tidaklah menghalang prosiding untuk pengkomitan.

164. (1) Bailif tidaklah diwajibkan mengambil apa-apa tindakan di bawah suatu perintah bagi pelaksanaan sehingga pemiutang penghakiman telah mendepositkan sejumlah wang yang pada pendapat bailif mencukupi untuk membayar apa-apa perbelanjaan pelaksanaan, termasuk perbelanjaan menyimpan milik apa-apa harta selama tempoh tidak melebihi empat belas hari, dan jika bailif terpaksa menyimpan harta itu melebihi empat belas hari dia boleh menghendaki supaya deposit tambahan dibayar dan jika deposit itu tidak dibayar dia boleh melepaskan harta itu.

Deposit perbelanjaan.

(2) Bailif hendaklah menyimpan rekod mengenai semua wang yang didepositkan dengannya di bawah subseksyen (1).

165. Bailif tidak boleh memecah masuk ke dalam mana-mana rumah yang dipagari atau bangunan yang didiami kecuali dengan kebenaran Mahkamah.

Memasuki premis.

Resit.

166. Bailif hendaklah mengeluarkan resit bagi tiap-tiap jumlah wang yang diterimanya melalui levi, deposit atau selainnya, dan hendaklah membayar wang itu kepada pegawai yang berkenaan di Pejabat Pendaftaran.

Penggunaan hasil.

167. Bailif hendaklah menggunakan wang yang dilevikan atau diterimanya melalui pelaksanaan mengikut susunan yang berikut:

- (a) perbelanjaan pelaksanaan;
- (b) pengembalian deposit pemiutang penghakiman yang tidak digunakan;
- (c) jika hal itu termasuk dalam Bahagian XIX, pembayaran ke dalam Mahkamah yang hendaklah diperlakukan mengikut Bahagian itu;
- (d) jika hal itu tidak termasuk dalam Bahagian XIX, pembayaran ke dalam Mahkamah untuk kredit pemiutang penghakiman tidak melebihi amaun yang diperlukan untuk menunaikan penghakiman yang mengenainya pelaksanaan itu dikeluarkan dan kos pelaksanaan itu; dan
- (e) pembayaran bakinya ke dalam Mahkamah untuk kredit penghutang penghakiman.

Perbelanjaan.

168. Jika hasil pelaksanaan tidak cukup untuk menampung perbelanjaan pelaksanaan itu, pemiutang penghakiman hendaklah membayar kekurangan itu, tetapi dia bolehlah menuntutnya daripada penghutang penghakiman.

Penyata mengenai perintah.

169. (1) Bailif hendaklah membuat penyata dalam borang MS 40 mengenai tiap-tiap perintah pelaksanaan sebaik sahaja dia menyempurnakan pelaksanaan itu dan hendaklah menyerahkan satu salinan penyata itu kepada pemiutang penghakiman dan penghutang penghakiman.

(2) Pemiutang penghakiman berhak memeriksa dan menyalin mana-mana inventori harta, akaun penjualan, baucar atau dokumen lain berhubung dengan pelaksanaan itu yang disimpan dan disenggarakan oleh bailif.

170. Jika mana-mana harta disita dan dipindahkan dari tempat asalnya, bailif hendaklah, apabila diminta, memberi orang yang dalam jagaannya harta itu berada suatu inventori yang mencukupi bagi harta itu.

Senarai inventori.

171. (1) Mahkamah boleh, atas kehendaknya sendiri atau atas permohonan mana-mana pihak yang berkepentingan, memberikan apa-apa arahan kepada bailif tentang pelaksanaan kewajibannya sebagaimana yang difikirkan 'adil.

Arahan tentang pelaksanaan kewajipan bailif.

(2) Mahkamah boleh memanggil dan memeriksa mana-mana orang yang boleh memberikan maklumat berkenaan dengan apa-apa pelaksanaan.

172. Mana-mana dokumen yang dikehendaki supaya diserahkan atau disampaikan kepada seseorang bailif bolehlah disampaikan kepada Pendaftar pada waktu pejabat.

Penyerahan kepada bailif.

173. Tertakluk kepada mana-mana undang-undang bertulis, apa-apa jumlah wang yang dibayar ke dalam Mahkamah oleh bailif untuk kredit mana-mana orang hendaklah, atas permohonannya, dibayar daripada Mahkamah kepadanya tanpa apa-apa perintah:

Pembayaran daripada Mahkamah.

Dengan syarat bahawa Pendaftar boleh mengikut budi bicaranya dalam apa-apa hal dan hendaklah, jika dia mempunyai notis bahawa mana-mana orang lain menuntut jumlah wang yang berkenaan atau mana-mana bahagiannya, menghendaki pemohon itu mendapatkan perintah Mahkamah sebelum membuat pembayaran itu.

174. Melainkan jika diperintahkan selainnya oleh Mahkamah, segala penjualan hendaklah melalui lelongan awam pada waktu pejabat dan notis dalam Borang MS 41 tentang tarikh, waktu dan tempat penjualan yang dicadangkan itu hendaklah ditampalkan di papan notis Mahkamah dan di tempat penjualan yang dicadangkan itu tidak kurang daripada tujuh hari sebelum penjualan itu.

Penjualan.

BAB 4**PERUNTUKAN KHAS BERHUBUNG DENGAN
SAMAN PENGHUTANG PENGHAKIMAN**

Pemakaian. **175.** (1) Melainkan jika diperuntukkan selainnya di bawah mana-mana undang-undang bertulis lain, Bab ini hendaklah terpakai bagi pelaksanaan penghakiman untuk pembayaran wang.

(2) Dalam Bab ini “penghakiman” termasuk apa-apa perintah bagi pembayaran wang.

Permohonan untuk mendapatkan saman penghutang penghakiman. **176.** (1) Jika penghakiman Mahkamah adalah untuk mendapatkan pembayaran wang, pemiutang penghakiman yang berhak menguatkuasakan penghakiman itu boleh menghendaki penghutang penghakiman yang bertanggung di bawah penghakiman itu hadir di Mahkamah untuk diperiksa secara lisan tentang keupayaannya membayar atau menyelesaikan hutang penghakiman itu dan untuk mendapatkan apa-apa harta yang boleh digunakan bagi pembayaran itu.

(2) Sesuatu permohonan bagi meminta kehadiran seseorang penghutang penghakiman di bawah subseksyen (1) hendaklah dibuat dengan memfailkan suatu permintaan dalam Borang MS 42 yang ditandatangani oleh pemohon atau Peguam Syarienya.

(3) Jika suatu penghakiman telah diberikan terhadap dua orang atau lebih, pemiutang penghakiman boleh menghendaki saman penghutang penghakiman dikeluarkan terhadap setiap orang atau mana-mana orang yang bertanggung di bawah penghakiman itu.

Mengeluarkan saman penghutang penghakiman. **177.** (1) Apabila menerima suatu permohonan di bawah seksyen 176, Mahkamah hendaklah mengeluarkan suatu saman penghutang penghakiman dalam Borang MS 43.

(2) Sesuatu saman penghutang penghakiman hendaklah disampaikan kepada penghutang penghakiman itu sekurang-kurangnya tujuh hari sebelum hari yang ditetapkan bagi pendengaran saman itu.

178. (1) Pada hari yang ditetapkan untuk pendengaran saman penghutang penghakiman, Mahkamah boleh memeriksa penghutang penghakiman itu dan saksi-saksi lain dengan *iqrar*.

Pemeriksaan
penghutang
penghakiman.

(2) Jika penghutang penghakiman tidak hadir pada hari yang ditetapkan untuk pendengaran saman itu, Mahkamah boleh—

(a) memerintahkan supaya dia ditangkap dan dibawa ke hadapan Mahkamah untuk diperiksa; atau

(b) membuat suatu perintah di bawah subseksyen (3) terhadap penghutang penghakiman itu.

(3) Mahkamah boleh memerintahkan penghutang penghakiman membayar hutang penghakiman itu sama ada—

(a) sekali gus dengan serta-merta atau dalam apa-apa masa yang ditetapkan oleh Mahkamah; atau

(b) dengan apa-apa ansuran yang hendaklah dibayar pada masa yang ditetapkan oleh Mahkamah.

179. (1) Jika seseorang penghutang penghakiman tidak mematuhi mana-mana perintah yang dibuat oleh Mahkamah terhadapnya di bawah seksyen 178, pemiutang penghakiman boleh, melalui notis penghakiman; meminta penghutang penghakiman itu hadir di Mahkamah untuk menunjukkan sebab mengapa dia tidak patut dikomitkan ke penjara kerana keingkarannya itu.

Permohonan
untuk
mendapatkan
notis
penghakiman.

(2) Sesuatu permohonan untuk mendapatkan notis penghakiman di bawah subseksyen (1) hendaklah dibuat dan diangkat sumpah oleh pemohon dalam Borang MS 44.

- Mengeluarkan notis penghakiman. **180.** (1) Apabila Mahkamah menerima permohonan di bawah seksyen 179, Mahkamah hendaklah mengeluarkan suatu notis penghakiman dalam Borang MS 45.
- (2) Melainkan jika diperintahkan selainnya oleh Mahkamah, suatu notis penghakiman hendaklah disampaikan ke diri penghutang penghakiman sekurang-kurangnya tujuh hari sebelum tarikh yang ditetapkan bagi kehadiran penghutang penghakiman itu.
- Pendengaran notis penghakiman. **181.** (1) Mahkamah boleh, selepas mendengar penghutang penghakiman yang hadir menurut suatu notis penghakiman di bawah seksyen 180, membuat suatu perintah pengkomitan bagi tempoh yang tidak melebihi tiga puluh hari atau mengubah perintah yang disebut dalam seksyen 178 sebagaimana yang difikirkannya adil.
- (2) Jika suatu perintah pengkomitan dibuat, Mahkamah boleh mengarahkan supaya pelaksanaan perintah itu digantung dengan atau tanpa syarat untuk membolehkan penghutang penghakiman membayar amaun yang mengenainya perintah itu dibuat.
- Perintah pengkomitan. **182.** Suatu perintah pengkomitan di bawah seksyen 181 hendaklah dibuat dalam Borang MS 46.
- Pembayaran oleh penghutang penghakiman. **183.** Jika suatu perintah pengkomitan dibuat di bawah seksyen 181, penghutang penghakiman boleh, pada bila-bila masa, membayar amaun yang dinyatakan dalam perintah itu sama ada kepada bailif atau, jika penghutang penghakiman berada di dalam penjara, kepada pegawai penjara dan mendapatkan pelepasannya.
- Perakuan penunaian. **184.** (1) Jika apa-apa hutang penghakiman yang mengenainya seseorang penghutang penghakiman dipenjarakan di bawah seksyen 181 ditunaikan melalui pembayaran atau selainnya, pemiutang penghakiman hendaklah menyerahkan simpan dengan Pendaftar suatu perakuan penunaian yang ditandatangani olehnya dalam Borang MS 47.